

## NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA

YVES BOT

prednesené 26. októbra 2010<sup>1</sup>

1. Táto vec sa týka odvolania, ktoré podala spoločnosť ThyssenKrupp Nirosta GmbH<sup>2</sup> proti rozhodnutiu Súdu prvého stupňa Európskych spoločenských z 1. júla 2009, ThyssenKrupp Stainless/Komisia<sup>3</sup>.

2. Táto vec vychádza z rozhodnutia Komisie 2007/486/ES z 20. decembra 2006 o konaní podľa článku 65 Zmluvy [o ESUO] (vec COMP/F/39.234 — Prirážka na zliatinu, opätovné prijatie)<sup>4</sup>. V tomto rozhodnutí Komisia Európskych spoločenských konštatovala, že spoločnosť Thyssen Stahl AG<sup>5</sup> od 16. decembra 1993 do 31. decembra 1994 porušovala článok 65 UO tým, že zmenila a zosúladeným spôsobom používala referenčné hodnoty výpočtového vzorca prirážky na zliatinu. Z tohto dôvodu Komisia uložila spoločnosti TKS pokutu 3 168 000 eur.

3. V napadnutom rozsudku Súd prvého stupňa zamietol žiadosti spoločnosti TKS smerujúce jednak k zrušeniu sporného rozhodnutia, jednak k zníženiu pokuty.

4. Toto odvolanie v zásade vyvoláva viacero otázok týkajúcich sa uplatnenia základných právnych zásad v sporoch v oblasti hospodárskej súťaže. Niektoré z týchto otázok sú rovnaké alebo úzko späté s otázkami, ktoré sa kladú v rámci odvolaní proti rozsudku Súdu prvého stupňa z 31. marca 2009, Arcelor-Mittal Luxemburg a i./Komisia<sup>6</sup>, v spojených veciach C-201/09 P a C-216/09 P, ktoré sú v konaní pred Súdny dvorom a ku ktorým takisto predkladám návrhy.

5. Prvá otázka sa týka platnosti právneho základu sporného rozhodnutia. S ohľadom na uplynutie platnosti Zmluvy o ESUO a neexistencii prechodných ustanovení sa

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Predtým ThyssenKrupp Nirosta AG, predtým ThyssenKrupp Stainless AG, ďalej len „TKS“.

3 — T-24/07, Zb. s. II-2309, ďalej len „napadnutý rozsudok“.

4 — Ú. v. EÚ L 182, 2007, s. 31, ďalej len „napadnuté rozhodnutie“.

5 — Ďalej len „Thyssen“.

6 — T-405/06, Zb. s. II-771.

Komisia opierala o ustanovenia nariadenia (ES) č. 1/2003<sup>7</sup>, aby konštatovala a potrestala porušenie článku 65 ods. 1 UO. Pokiaľ ide o túto otázku, domnievam sa, že Súd prvého stupňa sa mohol legitímne domnievať, že takýto právny základ je platný.

6. Druhá otázka sa týka rozsahu právnej sily rozhodnutej veci. Je možné sa domnievať, že bez kontradiktórnej diskusie bola vec preskúmaná? Je zrejme, že nebola. Podľa môjho názoru sa Súd prvého stupňa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že rozšíril rozsah právnej sily rozhodnutej veci na právnu otázku v rozsudku, ktorá nebola vôbec spochybnená, ani pred ním prerokúvaná. Žiaden právny systém nemôže tolerovať, aby dodržanie základných záruk spravodlivého procesu, medzi ktoré patrí zásada kontradiktórnosti, ustúpilo neprimeranému rozšíreniu právnej sily rozhodnutej veci. Z týchto dôvodov navrhujem Súdnemu dvoru, aby zrušil napadnutý rozsudok.

7. Tretia otázka sa týka pripísateľnosti konania. V zásade je potrebné odpovedať na otázku, či Komisia mohla legitímne pripísať spoločnosti TKS zodpovednosť za porušenie

spáchané iným podnikom, a to na základe jednostranného vyhlásenia vydaného spoločnosťou TKS. Domnievam sa, že takéto pripísanie je nezákonné, lebo porušuje zásadu osobnej zodpovednosti a neberie do úvahy rozhodujúcu okolnosť vyplývajúcu z ustálenej judikatúry Súdného dvora, že medzi týmito dvoma podnikmi neexistovala hospodárska kontinuita. Okrem toho spresňujem, že verejný orgán, ako je Komisia, ktorý má za úlohu dohliadať na uplatňovanie zásad stanovených v článku 81 ES, sa nemôže odchýliť od pravidiel a zásad týkajúcich sa pripísateľnosti konania na základe osobitných dohôd vypracovaných podnikmi.

8. Napokon piata otázka sa týka výkladu pravidiel premlčania. Treba odpovedať na otázku, či Komisia ešte môže uložiť spoločnosti Thyssen pokutu za činnosti v rozpore s hospodárskou súťažou, ktorých sa dopustila medzi 16. decembrom 1993 a 31. decembrom 1994. Jednak treba preskúmať, či má pozastavenie premlčania relatívny účinok, teda či sa vzťahuje len na žalujúci podnik, alebo účinok *erga omnes*, keď sa pozastavenie premlčania počas súdneho konania vzťahuje na všetky podniky, ktoré sa zúčastňovali na porušovaní, bez ohľadu na to, či podali, alebo nepodali žalobu. Ďalej treba preskúmať vplyv rozsudku o zrušení na výpočet premlčacej lehoty. Po preskúmaní povahy a vplyvu prerušenia premlčania tvrdím, že tieto stihania sú od 24. apríla 2002 premlčané.

7 — Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Ú. v. ES L 1, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205).

## I — Právny rámec

a nemožno sa na ne odvolávať pred žiadnym súdom členských štátov.

### A — Ustanovenia Zmluvy o ESUO

#### 9. Článok 65 UO stanovuje:

„1. Akékoľvek dohody medzi podnikmi, rozhodnutia združení podnikov a zosúladené postupy, ktoré by bránili na spoločnom trhu priamo alebo nepriamo riadnej hospodárskej súťaži, narúšali ju alebo ju skresľovali, sú zakázané, a to najmä:

- a) stanovenie alebo určovanie cien;
- b) obmedzovanie alebo kontrola výroby, technického vývoja alebo investícií;
- c) rozdelenie trhov, výrobkov, zákazníkov alebo zdrojov zásobovania.

...

4. Dohody alebo rozhodnutia zakázané podľa odseku 1 tohto článku sú zo zákona neplatné

[Komisia] má výlučnú právomoc, s výnimkou žalôb podaných na Súdny dvor, rozhodnúť, či sú uvedené dohody alebo rozhodnutia v súlade s ustanoveniami tohto článku.

5. [Komisia] môže uložiť podnikom, ktoré uzavreli zo zákona neplatnú dohodu, či už sa uplatnila alebo došlo k pokusu ju uplatniť, a to vo forme arbitráže, pokuty, bojkotu alebo iným spôsobom, zo zákona neplatnú dohodu alebo rozhodnutie, ktorých schválenie bolo odmietnuté alebo odňaté, alebo ku ktorých schváleniu došlo na základe vedome nepravdivých alebo skreslených informácií, alebo ktoré sa týkali postupov v rozpore s ustanoveniami odseku 1, pokuty a penále vo výške maximálne dvojnásobku obratu dosiahnutého pri výrobkoch, ktoré boli predmetom dohody, rozhodnutia alebo postupu v rozpore s ustanoveniami tohto článku, s tým, že ak je takýmto cieľom obmedziť výrobu, technický vývoj alebo investície, môže dôjsť k zvýšeniu takto stanovenej maximálnej hranice až do výšky 10 % ročného obratu predmetných podnikov, pokiaľ ide o pokutu, a do výšky 20 % denného obratu, pokiaľ ide o penále.“

10. V súlade s článkom 97 UO sa platnosť Zmluvy o ESUO skončila 23. júla 2002.

B — *Ustanovenia Zmluvy ES*

záujem, môže tiež zistiť porušenie po tom, čo bolo spáchané [môže tiež konštatovať, že došlo k porušeniu v minulosti – *neoficiálny preklad*].“

11. Článok 305 ods. 1 ES, ktorý bol zrušený po tom, ako vstúpila do platnosti Lisabonská zmluva, stanovoval:

„Ustanovenia tejto zmluvy sa nedotýkajú ustanovení Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva uhlia a ocele, najmä v oblasti práv a povinností členských štátov, právomoci orgánov Spoločenstva a pravidiel stanovených uvedenou zmluvou pre fungovanie spoločného trhu uhlia a ocele.“

14. Podľa znenia článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1/2003 Komisia môže rozhodnutím uložiť podnikom alebo združeniam podnikov pokuty, keď úmyselne alebo z nedbalosti porušujú článok 81 ES alebo článok 82 ES.

15. Článok 25 nariadenia č. 1/2003 upravuje ustanovenia týkajúce sa premlčania stíhaní.

C — *Nariadenie č. 1/2003*

12. Pripomínam, že nariadenie č. 1/2003 sa týka vykonávania pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 ES a 82 ES.

16. Tieto pravidlá sú v podstate rovnaké ako pravidlá uvedené v rozhodnutí Komisie č. 715/78/ESUO zo 6. apríla 1978 o premlčaní pri stíhaní a výkone v oblasti uplatňovania Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva uhlia a ocele [*neoficiálny preklad*].<sup>8</sup>

13. Článok 7 ods. 1 tohto nariadenia znie:

„Ak Komisia, konajúc na základe sťažnosti alebo z vlastného podnetu, zistí porušovanie článkov 81 [ES] alebo 82 [ES], môže rozhodnutím od príslušných podnikov a združení podnikov požiadať o ukončenie takého porušovania... Ak má Komisia na tom oprávnený

17. Podľa článku 1 ods. 1 a 2 rozhodnutia č. 715/78 a článku 25 ods. 1 a 2 nariadenia č. 1/2003 k premlčaniu stíhaní dochádza, ak Komisia nerozhodla o pokute alebo treste

8 — Ú. v. ES L 94, s. 22. Uvedené pravidlá sú odvodené z nariadenia Rady (EHS) č. 2988/74 z 26. novembra 1974 o premlčacej lehote v stíhaní a pri výkone rozhodnutia v oblasti právnej úpravy dopravy a hospodárskej súťaže Európskeho hospodárskeho spoločenstva, ktoré sa v predmetnej veci neuplatňuje.

v päťročnej lehote, ktorá začína plynúť ku dňu skončenia porušovania.

rozhodnutie Komisie predmetom konania pred Súdnym dvorom.

18. Podľa článku 2 ods. 1 a 2 rozhodnutia č. 715/78 a článku 25 ods. 3 a 4 nariadenia č. 1/2003 však každá akcia Komisie vykonaná s cieľom vyšetrovania alebo konania v súvislosti s porušovaním preruší premlčaciu lehotu. Medzi tieto akty patria žiadosti Komisie o informácie, povolenia na vykonávanie inšpekcií, začatie konania alebo doručenie oznámenia o výhradách. Toto prerušenie premlčacej lehoty sa uplatňuje na všetky podniky, ktoré sa podieľali na porušovaní.

19. Článok 2 ods. 3 rozhodnutia č. 715/78 a článok 25 ods. 5 nariadenia č. 1/2003 stanovujú konečnú lehotu. Stanovujú, že plynutie premlčacej lehoty sa obnovuje po každom prerušení. Premlčacia lehota však uplynie najneskôr ku dňu, v ktorom sa premlčacia lehota rovná dvojnásobku premlčacej lehoty, ktorá uplynula bez toho, aby Komisia uložila pokutu alebo pravidelné penále. Uvedená lehota sa predĺži o čas, počas ktorého bolo plynutie premlčania pozastavené.

20. Napokon článok 3 rozhodnutia č. 715/78 a článok 25 ods. 6 nariadenia č. 1/2003 spresňujú, že plynutie premlčacej lehoty týkajúcej sa stíhaní sa pozastaví po dobu, keď je

## II — Skutkový rámec

21. Skutkové okolnosti, ako vyplývajú z napadnutého rozsudku, možno zhrnúť takto.

22. Krupp Thyssen Nirosta GmbH, spoločnosť podľa nemeckého práva, vznikla 1. januára 1995 z koncentrácie činností spoločností Thyssen a Fried Krupp AG Hoesch-Krupp v odvetví plochých výrobkov z nehrdzavejúcej ocele. Spoločnosť Thyssen pokračovala vo svojich činnostiach nezávislým spôsobom v ďalších odvetviach.<sup>9</sup>

23. Komisia na základe informácií vyžiadanych 16. marca 1995 od viacerých výrobcov nehrdzavejúcej ocele adresovala 19. decembra 1995 19 podnikom oznámenie o výhradách. Po tom, ako niektoré podniky, medzi ktorými boli TKS a Thyssen, vyjadrili svoju vôľu spolupracovať, Komisia zaslala dotknutým podnikom 24. apríla 1997 nové oznámenie o výhradách, na ktoré spoločnosti TKS a Thyssen samostatne odpovedali.

<sup>9</sup> — Po viacerých zmenách obchodného mena sa Krupp Thyssen Nirosta GmbH stala ThyssenKrupp Stainless AG a napokon ThyssenKrupp Nirosta GmbH.

24. Listom z 23. júla 1997 adresovaným Komisií (ďalej len „vyhlásenie z 23. júla 1997“) spoločnosť TKS oznámila:

„Pokiaľ ide o konanie označené v záhlaví [vec IV/35.814 — ThyssenKrupp Stainless], požiadali ste právneho zástupcu spoločnosti [Thyssen]..., aby [TKS] výslovne potvrdil, že v nadväznosti na prevod odvetvia plochých výrobkov z nehrdzavejúcej ocele spoločnosti [Thyssen] preberá zodpovednosť za akty, ktoré prípadne vykonala spoločnosť [Thyssen], v rozsahu týkajúcom sa plochých výrobkov z nehrdzavejúcej ocele, ktoré sú predmetom tohto konania, a to aj vo vzťahu k obdobiu do roku 1993. Týmto vám to výslovne potvrdzujeme.“

25. Rozhodnutím 98/247/ESUO<sup>10</sup> Komisia konštatovala, že väčšina výrobcov plochých výrobkov z nehrdzavejúcej ocele, medzi ktorými boli spoločnosti TKS a Thyssen, porušili článok 65 ods. 1 UO tým, že sa na stretnutí v Madride 16. decembra 1993 dohodli zosúladiť spôsobom zvýšiť svoje ceny od 1. februára 1994.

26. Komisia na základe vyhlásenia z 23. júla 1997 oznámila toto rozhodnutie len spoločnosti TKS. Uložila jej teda pokutu nielen za

jej vlastné činnosti, ale tiež za skutočnosti vytýkané spoločnosti Thyssen, ku ktorým došlo od decembra 1993 do 1. januára 1995.

27. Spoločnosť TKS podala 11 marca 1998 žalobu, ktorá okrem iného smerovala k zrušeniu pôvodného rozhodnutia.

28. Súd prvého stupňa rozsudkom z 13. decembra 2001, Krupp Thyssen Stainless a Acciai speciali Terni/Komisia,<sup>11</sup> zrušil pôvodné rozhodnutie v rozsahu, v akom pripísalo spoločnosti TKS zodpovednosť za porušenie článku 65 ods. 1 UO, ktorého sa dopustila spoločnosť Thyssen, a znížil príslušnú pokutu. Domnieval sa, že Komisia neumožnila spoločnosti TKS predložiť svoje vyjadrenia k skutočnostiam vytýkaným spoločnosti Thyssen a tým porušila právo TKS na obhajobu.

29. Rozsudkom zo 14. júla 2005, Thyssen-Krupp/Komisia,<sup>12</sup> Súdny dvor zamietol odvolania, ktoré podali spoločnosť TKS a Komisia proti tomuto rozsudku.

30. Po výmene korešpondencie so spoločnosťami TKS a Thyssen Komisia 5. apríla 2006 adresovala TKS nové oznámenie o vyhradách. Spoločnosť TKS naň odpovedala 17. mája 2006 a 15. septembra 2006 sa konalo verejné vypočúvanie.

10 — Rozhodnutie z 21. januára 1998 týkajúce sa konania o uplatnení článku 65 [UO] (vec IV/35.814 – Prirážka za zliatinu) [neoficiálny preklad] (Ú. v. ES L 100, s. 55, ďalej len „pôvodné rozhodnutie“).

11 — T-45/98 a T-47/98, Zb. s. II-3757.

12 — C-65/02 P a C-73/02 P, Zb. s. I-6773.

31. Komisia prijala sporné rozhodnutie 20. decembra 2006. Toto rozhodnutie je určené len spoločnosti TKS. Podľa svojej preambuly je toto rozhodnutie založené najmä na Zmluve o ESÚO a jej článku 65 ÚO, ako aj na Zmluve ES a nariadení č. 1/2003. Výrok sporného rozhodnutia stanovuje:

### „Článok 1

[Thyssen]... porušovala článok 65 ods. 1 [ÚO] od 16. decembra 1993 do 31. decembra 1994 tým, že zmenila a používala referenčné hodnoty výpočtového vzorca prirážky na zliatinu, pričom cieľom a následkom tohto konania bolo obmedzenie a skreslenie riadneho fungovania hospodárskej súťaže na spoločnom trhu.

### Článok 2

1. Za porušenie uvedené v [článku 1] sa ukladá pokuta 3 168 000 eur.

2. Vzhľadom na to, že [TKS] prevzala [vyhlásením] z 23. júla 1997 zodpovednosť za konanie [Thyssen], pokuta sa ukladá [TKS].

...

### III — Žaloba podaná na Súd prvého stupňa a napadnutý rozsudok

32. Podaním doručeným do kancelárie Súdu prvého stupňa 6. februára 2007 podala spoločnosť TKS proti spornému rozhodnutiu žalobu o neplatnosť založenú na článku 230 ES.

33. Táto žaloba sa opierala o desať žalobných dôvodov.

34. Dva prvé žalobné dôvody sa týkali právneho základu sporného rozhodnutia a poukazovali postupne na porušenie zásady *nulla poena sine lege* z dôvodu uplatnenia článku 65 ods. 1 ÚO po 23. júli 2002 a na nezákonný charakter spojeného uplatnenia nariadenia č. 1/2003 a článku 65 ÚO.

35. V treťom dôvode spoločnosť TKS tvrdila, že Súdny dvor v už citovanom rozsudku zo 14. júla 2005, ThyssenKrupp/Komisia, konštatoval s právnou silou rozhodnutej veci, že nebola zodpovedná za činnosti spáchané spoločnosťou Thyssen. Potom uplatnila nezákonnosť vyhlásenia z 23. júla 1997 v rámci svojho štvrtého dôvodu.

36. V piatom a šiestom žalobnom dôvode spoločnosť TKS uvádza porušenie zásady právnej istoty a zásady *non bis in idem*. V siedmom dôvode uplatňuje porušenie pravidiel premlčania, lebo sa domnieva, že porušenie spáchané spoločnosťou Thyssen

bolo premlčané. Ôsmy a deviaty dôvod boli založené na porušení práv na obhajobu z dôvodu jednak porušenia práva na prístup k spisu a jednak na nezrovnalosti v oznámení o výhradách.

37. Subsidiárne spoločnosť TKS v rámci desiateho žalobného dôvodu tvrdila, že výška pokuty bola vypočítaná chybným spôsobom, keďže Komisia nezohľadnila skutočnosť, že nepoprela existenciu porušenia ako celku.

38. V bodoch 37 a 38 napadnutého rozsudku sa spresňuje, že účastníci konania boli vypočutí na pojednávaní 11. decembra 2008 a počas pojednávania spoločnosť TKS uviedla, že odvoláva vyhlásenie z 23. júla 1997, čo bolo zaznamenané do zápisnice z pojednávania.

39. Napadnutým rozsudkom Súd prvého stupňa zamietol žalobu a zaviazal spoločnosť TKS na náhradu trov konania.

40. V zásade sa domnieval, že uplatnenie článku 65 ods. 1 UO po 23. júli 2002 na skutkové okolnosti, ktoré predchádzali tomuto dátumu, neporušuje zásadu *nulla poena sine lege* a že na účely tohto uplatnenia môže Komisia zakladať svoju právomoc na nariadení č. 1/2003. Súd prvého stupňa sa domnieval, že Súdny dvor v už citovanom rozsudku zo 14. júla 2005, ThyssenKrupp/Komisia, s právnu silou rozhodnutej veci konštatoval, že spoločnosť TKS bola na základe svojho vyhlásenia z 23. júla 1997 zodpovedná za činnosti spoločnosti Thyssen.

41. Podľa Súdu prvého stupňa boli právny základ sankcie a uvedený prenos zodpovednosti určené dostatočne jasne jednak článkom 7 ods. 1 a článkom 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 a jednak vyhlásením z 23. júla 1997. Údajné porušenie zásady *non bis in idem* bolo odmietnuté, lebo podľa uvedeného vyhlásenia bolo porušenie spoločnosťou Thyssen pripísateľné spoločnosti TKS. Toto porušenie nebolo podľa Súdu prvého stupňa premlčané, lebo premlčaciu lehotu treba posúdiť s ohľadom na spoločnosť TKS a táto lehota bola pozastavená počas súdneho konania týkajúceho sa pôvodného rozhodnutia.

42. Súd prvého stupňa napokon rozhodol, že oznámenie o výhradách bolo správne a že Komisia neporušila právo spoločnosti TKS na prístup k spisu, ani sa nedopustila chyby, keď neprihliadla k údajnému nepopieraniu existencie uvedeného porušenia.

#### **IV — Konanie pred Súdny dvorom a návrhy účastníkov konania**

43. Na podporu svojho odvolania spoločnosť TKS navrhuje, aby Súdny dvor zrušil napadnutý rozsudok, subsidiárne vrátil vec Všeobecnému súdu a úplne subsidiárne znížil pokutu, ktorá jej bola uložená podľa článku 2 sporného rozhodnutia. Okrem toho navrhuje zaviazat Komisiu na náhradu trov konania.

44. Komisia navrhuje odvolanie zamietnuť a zaviazat spoločnosť TKS na náhradu trov konania.

47. Tretí odvolací dôvod je založený na nedostatočnom spresnení, pokiaľ ide tak o právny základ sporného rozhodnutia, ako aj prenos zodpovednosti, teda spresnení, ktoré Súd prvého stupňa nesprávne konštatoval. Vo štvrtom odvolacom dôvode spoločnosť TKS Všeobecnému súdu vytýka porušenie ustanovení, ktoré upravujú premlčanie. Piaty odvolací dôvod je založený na porušení zásad upravujúcich výpočet výšky pokuty.

## V — Odvolanie

45. Spoločnosť TKS uvádza päť odvolacích dôvodov, z ktorých prvý je založený na porušení zásady *nulla poena sine lege* z dôvodu uplatnenia článku 65 ods. 1 UO po 23. júli 2002, na nesprávnom uplatnení článku 23 nariadenia č. 1/2003 na článok 65 ods. 1 UO, na porušení suverenity signatárskych štátov Zmluvy o ESUO a na neuplatniteľnosti rozsudku Súdu prvého stupňa z 12. septembra 2007, González y Díez/Komisia,<sup>13</sup> na túto vec.

### A — Úvodné poznámky

48. Preskúmanie týchto odvolacích dôvodov vyžaduje najprv pripomenúť povahu konania o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže.

46. Vo svojom druhom dôvode spoločnosť TKS uvádza, že skutočnosť, že jej boli pripísané činnosti spoločnosti Thyssen, nebola konštatovaná v už citovanom rozsudku Súdneho dvora zo 14. júla 2005, ThyssenKrupp/Komisia, s právnu silou rozhodnutej veci, že Súd prvého stupňa nerespektoval vplyv zásady *res iudicata*, porušil jej právo na obhajobu a nesprávne rozhodol, že vyhlásenie z 23. júla 1997 viedlo k prenosu zodpovednosti spoločnosti Thyssen na ňu.

49. Hoci toto konanie nepatrí *stricto sensu* do trestnej oblasti, má kvázi represívnu povahu. Pokuty stanovené v článku 23 nariadenia č. 1/2003 možno vzhľadom na ich povahu a význam prirovnať k trestnej sankcii a Komisia s ohľadom na svoju vyšetrovaciu, dokazovaciu a rozhodovaciu funkciu zasahuje voči podnikom predovšetkým represívnym spôsobom. Podľa mňa teda uvedené konanie patrí do „trestnej oblasti“ v zmysle článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských

<sup>13</sup> — T-25/04, Zb. s. II-3121.

práv a základných slobôd<sup>14</sup> a z tohto dôvodu musí obsahovať záruky stanovené v trestnej časti tohto ustanovenia.<sup>15</sup>

orgánmi pre hospodársku súťaž.<sup>19</sup> S ohľadom na cieľ práva hospodárskej súťaže (ochrana hospodárskeho verejného poriadku), povahu sankcií (súčasne preventívny a trestný účink, pričom ich cieľom nie je vôbec náhrada škody) a ich význam (vysoký peňažný trest) sa na tieto konania majú podľa Európskeho súdu pre ochranu ľudských práv vzťahovať záruky stanovené v článku 6 EDLP.

50. Tento názor priamo nadväzuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva. Tento súd používa tri kritériá na určenie, či obvinenie patrí do trestnej oblasti, a to právnú kvalifikáciu porušenia vo vnútroštátnom práve, represívnu a odstrašujúcu povahu sankcie a závažnosť sankcie, ktorú možno *a priori* uložiť dotknutej osobe.<sup>16</sup> Prvé kritérium má len formálnu a relatívnu hodnotu a dve ďalšie sú alternatívne.<sup>17</sup> Európsky súd pre ľudské práva prispôbil toto odôvodnenie na množstvo administratívnych sankcií,<sup>18</sup> medzi ktoré patria sankcie uložené vnútroštátnymi

51. Judikatúra Súdneho dvora sleduje tento smer. V tejto judikatúre sa s odkazom na osobitosť sporov v oblasti hospodárskej súťaže uplatňujú základné zásady trestného práva a základné zásady uvedené v článku 6 EDLP. V rozsudku Komisia/Anic Participazioni<sup>20</sup> tak Súdny dvor pripustil uplatniteľnosť zásady osobnej zodpovednosti na pravidlá hospodárskej súťaže.<sup>21</sup> Ďalej v rozsudku Hüls/Komisia<sup>22</sup> Súdny dvor odkázal na zásadu prezumpcie nevinny zaručenú článkom 6 ods. 2 EDLP. V tejto veci sa súd Únie domnieval, že s ohľadom na povahu predmetného porušenia, ako aj na stupeň prínosnosti súvisiacich

14 — Dohovor podpísaný v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDLP“).

15 — v súvislosti s touto otázkou pozri veci v konaní pred Súdny dvorom KME Germany a i./Komisia (C-272/09 P) a Internationale Fruchthofport Gesellschaft Weichert/Komisia (C-73/10 P).

16 — Pozri rozsudok ESLP, Engel a i. v. Holandsko z 8. júna 1976, séria A 22, bod 82. Pokiaľ ide o vysvetlenie judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v súvislosti s uplatnením týchto kritérií, pozri rozsudok ESLP, Jussila v. Fínsko z 23. novembra 2006, body 29 až 39.

17 — Pozri rozsudok ESLP, Ezech a Connors v. Spojené kráľovstvo z 9. októbra 2003, Zbierka ESLP 2003-X, bod 86.

18 — Napríklad pokiaľ ide o správy priestupkov v súvislosti s dopravnou nehodou, pozri rozsudok ESLP, Öztürk v. Nemecko z 21. februára 1984, séria A 73; pokiaľ ide o trest uložený za colné porušenie, pozri rozsudok ESLP, Salabiaku v. Francúzsko zo 7. októbra 1988, séria A 141-A; pokiaľ ide o sankciu uloženú francúzskou radou pre finančné trhy, pozri rozsudok ESLP, Didier v. Francúzsko z 27. augusta 2002, Zbierka ESLP 2002-VII; pokiaľ ide o zvýšenie dane uložené v rámci daňového konania, pozri rozsudok ESLP, Jussila v. Fínsko, už citovaný, a pokiaľ ide o pokarhanie uložené francúzskou bankovou komisiou, pozri rozsudok ESLP, Dubus S.A. v. Francúzsko z 11. júna 2009.

19 — V tejto súvislosti pozri rozhodnutia ESLP, Melchers a Co. v. Nemecko z 9. februára 1990; Sociétés Stenuit v. Francúzsko z 30. mája 1991, a Lilly v. Francúzsko z 3. decembra 2002. Pozri tiež rozsudky ESLP, Jussila v. Fínsko, už citovaný, bod 43, a Dubus S.A. v. Francúzsko, už citovaný, bod 35, ako aj, pokiaľ ide o samostatný výklad, rozsudok ESLP, OOO Neste a i. v. Rusko z 3. júna 2004.

20 — Rozsudok z 8. júla 1999, C-49/92 P, Zb. s. I-4125.

21 — Bod 78. Táto judikatúra bola potvrdená (pozri rozsudok z 10. septembra 2009, Akzo Nobel a i./Komisia, C-97/08 P, Zb. s. I-8237, bod 77).

22 — Rozsudok z 8. júla 1999, C-199/92 P, Zb. s. I-4287.

sankcií je potrebné uplatniť zásadu prezumpcie neviny na konania týkajúce sa porušenia pravidiel hospodárskej súťaže uplatniteľných na podniky, ktoré môžu vyústiť do uloženia pokút alebo penále.<sup>23</sup>

52. Tieto prvky dostatočne preukazujú, že v rámci preskúmania tohto odvolania treba venovať osobitnú pozornosť dodržiavaniu základných záruk zakotvených v článkoch 47 až 49 Charty základných práv Európskej únie<sup>24</sup>, ako aj v článku 6 EDLP.

B — *O prvom dôvode založenom na neexistencii právneho základu sporného rozhodnutia*

53. Spoločnosť TKS v zásade tvrdí, že Komisia z dôvodu skončenia platnosti Zmluvy o ESUO 23. júla 2002 stratila právomoc uložiť sankcie za porušenia článku 65 UO a že neexistuje žiadne ustanovenie, ktoré by túto inštitúciu oprávňovalo na uplatnenie uvedeného článku.

<sup>23</sup> — Bod 150.

<sup>24</sup> — Ú. v. EÚ C 83, s. 389, ďalej len „Charta“.

## 1. Tvrdenia účastníkov konania

54. Prvý dôvod sa člení na štyri časti založené po prvé na porušení zásady *nulla poena sine lege* z dôvodu uplatnenia článku 65 ods. 1 UO po 23. júli 2002, po druhé na nezákonnom charaktere spojeného uplatnenia článku 23 nariadenia č. 1/2003 a článku 65 ods. 1 UO, po tretie na porušení suverenity signatárskych štátov Zmluvy o ESUO a po štvrté na neuplatniteľnosti rozsudku González y Díez/Komisia, na ktorý Súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku odkazuje.

a) O prvej časti založenej na porušení zásady *nulla poena sine lege* z dôvodu uplatnenia článku 65 ods. 1 UO po skončení platnosti Zmluvy o ESUO, teda po 23. júli 2002

55. Podľa spoločnosti TKS opierať po 23. júli 2002 rozhodnutie o článok 65 UO na účely uloženia sankcie za porušenia, ktoré sa skončili pred skončením platnosti Zmluvy o ESUO, porušuje zásadu zákonnosti trestných činov a trestov. Pripustiť, že na určité konania, na ktoré sa uplatňovala Zmluva o ESUO, sa dnes vzťahuje Zmluva ES z dôvodu kontinuity práva Únie, je v rozpore so

zásadami Viedenského dohovoru o zmluvnom práve<sup>25</sup> a vedie k pripusteniu analogického výkladu ustanovení trestného práva.

56. Z dôvodu skončenia platnosti Zmluvy o ESUO a neexistencie prechodných opatrení týkajúcich sa článku 65 UO už Komisia po 23. júli 2002 nemala právomoci vyplývajúce z tohto článku. Otázka vzťahu medzi článkami 65 UO a 81 ES, ako aj výkladu *lex specialis*, teda nie je z pohľadu predmetnej veci relevantná.

57. Po prvé sa Komisia domnieva, že Zmluva o ESUO a Zmluva ES vychádzajú z jednotného právneho poriadku, v rámci ktorého Zmluva o ESUO predstavovala *lex specialis* vo vzťahu k Zmluve ES. Zásada *nulla poena sine lege* je tak dodržaná, lebo po skončení platnosti Zmluvy o ESUO boli rovnaké kartelové dohody stále zakázané článkom 81 ES, ktorý je v podstate rovnakým pravidlom ako pravidlo v článku 65 UO. Preto keď sa uplatnia všeobecné zásady práva upravujúce uplatňovanie právnych predpisov v čase, s výnimkou zásady *lex mitior*, uplatňuje sa právo platné v rozhodnom čase.

58. Po druhé sa Komisia stále považuje za príslušnú uplatňovať článok 65 ods. 1 UO. Zmluva o ESUO a Zmluva ES vytvárajú jednotný právny poriadok vzhľadom na jednotný

zákaz porušenia pravidiel hospodárskej súťaže, na jednotnú právomoc Komisie v tejto oblasti, ako aj na vzťah *lex specialis* a *lex generalis* medzi týmito doma zmluvami, ktorý je charakterizovaný najmä všeobecnou povahou zákazu kartelových dohôd, stanoveného v článku 81 ES. Keďže sa na tento právny poriadok stále uplatňujú všeobecné zásady práva, najmä tie, ktoré upravujú uplatňovanie právnych predpisov v čase, zachovanie právomoci Komisie ja aj napriek skončeniu platnosti Zmluvy o ESUO dôvodné.

b) O druhej časti založenej na nezákonnom charaktere spojeného uplatnenia článku 23 nariadenia č. 1/2003 a článku 65 ods. 1 UO

59. Po prvé spoločnosť TKS zo skončenia platnosti Zmluvy o ESUO odvodzuje neexistenciu akéhokoľvek právneho základu, ktorý by trestal porušenie článku 65 ods. 1 UO. Pripomína zákaz analogického výkladu v trestnom práve a tvrdí, že Súd prvého stupňa použil takýto výklad, keď pripustil, že Komisia sa mohla opierať o článok 23 nariadenia č. 1/2003, aby potrestala porušenia Zmluvy o ESUO.

25 — Zbierka zmlúv Spojených národov, zv. 1155, s. 331.

60. Po druhé TKS pripomína, že nie je úlohou súdu Únie zaplniť právne vákuum vyplývajúce z neexistencie prechodných ustanovení týkajúcich sa článku 65 UO.

pripustil teleologický výklad represívnych ustanovení.<sup>26</sup>

c) O tretej časti založenej na porušení suverenity signatárskych štátov Zmluvy o ESUO

61. Po tretie sa domnieva, že s ohľadom na zásadu vymedzenia právomocí sú právomoci Komisie zakotvené v Zmluve ES striktne obmedzené na túto zmluvu. Súd prvého stupňa sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď sa domnieval, že článok 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 sa ako procesné pravidlo uplatňuje na predmetnú vec. Navyše už nebolo možné uplatniť zásady uplatňovania právnych predpisov v čase, lebo Komisia stratila akúkoľvek právomoc trestať porušenia článku 65 ods. 1 UO.

63. Spoločnosť TKS sa domnieva, že napadnutý rozsudok porušuje suverenitu signatárskych štátov Zmluvy o ESUO, lebo po skončení platnosti tejto zmluvy bola právomoc ukladať sankcie v tejto oblasti vrátená členským štátom, keďže signatárske štáty preniesli sankčnú právomoc na Komisiu len do tohto dátumu.

62. Komisia sa domnieva, že Súd prvého stupňa správne uplatnil zásady uplatňovania právnych predpisov v čase. Vzhľadom na postavenie článku 81 ES ako *lex generalis* sa všeobecne uplatňuje článok 23 nariadenia č. 1/2003 a akékoľvek prechodné ustanovenie týkajúce sa článku 65 UO je zbytočné. Navyše Komisia tým, že opierala svoju právomoc o toto ustanovenie, neporušila žiadnu všeobecnú zásadu výkladu, lebo otázka správnej právomoci nesúvisí s otázkou zákonnosti trestov a Súdny dvor už vo svojej judikatúre

64. Komisia pochybuje, že spoločnosť TKS sa ako právnická osoba súkromného práva môže odvolávať na takéto porušenie. Z dôvodu kontinuity v rámci rovnakého právneho poriadku členské štáty, ktoré jednomyselne potvrdili sporné rozhodnutie v rámci poradného výboru, nikdy nemali právomoci na zamedzenie kartelovým dohodám v predmetnom sektore, ani im neboli vrátené. Spoločnosť TKS sa tak snaží získať beztrestnosť v starých prípadoch, ktorá je nezlučiteľná s dôležitosťou zákazu kartelov.

26 — Rozsudok zo 7. júna 2007, Britannia Alloys & Chemicals/Komisia, C-76/06 P, Zb. s. I-4405.

d) O štvrtej časti založenej na neuplatniteľnosti už citovaného rozsudku *González y Díez/Komisía*

Komisía, opierajúc svoju právomoc o nariadenie č. 1/2003, ktoré, pripomínam, je vykonávacím nariadením článku 81 ES, konštatovať a uložiť sankciu za porušenie článku 65 ods. 1 UO.

65. Podľa spoločnosti TKS nie je odkaz Súdu prvého stupňa na už citovaný rozsudok *González y Díez/Komisía* relevantný, lebo predmet sporu (štátna pomoc) a účinky skreslenia hospodárskej súťaže nemožno porovnávať s predmetnou vecou. Okrem toho predmetné porušenie nevyvoláva účinky v budúcnosti.

68. Na účely konštatovania porušenia sa Komisía v tejto veci opierala o článok 7 ods. 1 nariadenia č. 1/2003. Okrem toho na účely uloženia pokuty spoločnosti TKS sa Komisía opierala o článok 23 ods. 2 tohto nariadenia. Komisía však vypočítala výšku tejto pokuty nie s odkazom na výpočtový vzorec stanovený v tomto druhom ustanovení, ale vzorec stanovený v článku 65 ods. 5 UO, a to podľa zásady *lex mitior*.

66. Komisía sa domnieva, že určité aspekty tejto veci a už citovaného rozsudku *González y Díez/Komisía* sú porovnateľné, lebo v oboch prípadoch došlo k všetkým skutkovým okolnostiam pred skončením platnosti Zmluvy o ESUO, ale ku konaniu o vrátení pomoci alebo o sankcii došlo po 23. júli 2002. Navyše v oboch prípadoch mohlo narušenie hospodárskej súťaže vyvolať škodlivé účinky v budúcnosti.

69. Nie je to prvýkrát, čo Komisía založila rozhodnutie na spojení hmotného práva a procesného práva vyplývajúceho zo Zmluvy o ESUO a Zmluvy ES. Rovnako postupovala v dvoch iných veciach.<sup>27</sup>

## 2. Posúdenie

67. Štyri časti prvého dôvodu preskúmam spoločne. Spoločnosť TKS v podstate žiada Súdny dvor, aby sa vyjadril k otázke, či po skončení platnosti Zmluvy o ESUO mohla

70. Komisía tak konala, lebo neexistuje žiadne prechodné ustanovenie, ktoré by jej umožňovalo konštatovať a potrestať porušenie článku 65 ods. 1 UO po skončení platnosti Zmluvy o ESUO. Preto ak sa jej nepodari prijať rozhodnutie pred skončením platnosti

<sup>27</sup> — Pozri rozsudky *González y Díez/Komisía*, už citovaný, proti ktorému nebolo podané odvolanie, a z 31. marca 2009, *ArcelorMittal Luxembourg a i./Komisía* (T-405/06, Zb. s. II-771), proti ktorému bolo podané odvolanie, ktoré je v konaní pred Súdny dvorom (C-201/09 P a C-216/09 P).

uvedenej zmluvy z dôvodu neskorého odhalenia protisúťažných činností, alebo, ako je to v predmetnej veci, z dôvodu zrušenia prvého rozhodnutia, nijaký predpis jej neumožňuje zaistiť dodržiavanie práv a povinností vyplývajúcich z uvedeného ustanovenia.

71. Ďalej ani jedno z týchto dvoch nariadení o uplatňovaní pravidiel Spoločenstva v oblasti hospodárskej súťaže, teda ani nariadenie Rady č. 17 zo 6. februára 1962,<sup>28</sup> ani nariadenie č. 1/2003, neupravuje situácie, ku ktorým došlo za účinnosti Zmluvy o ESUO. Touto situáciou sa zaoberá len oznámenie Komisie o niektorých aspektoch zaobchádzania so záležitosťami týkajúcimi sa hospodárskej súťaže vyplývajúcimi zo skončenia platnosti Zmluvy o ESUO [*neoficiálny preklad*].<sup>29</sup> Bod 31 tohto oznámenia stanovuje:

„Ak pri uplatňovaní pravidiel Spoločenstva týkajúcich sa hospodárskej súťaže na dohody Komisia konštatuje porušenie v oblasti, na ktorú sa vzťahuje Zmluva o ESUO, uplatniteľnou hmotnoprávnou úpravou je bez ohľadu na dátum uplatnenia tá, ktorá platí v okamihu, keď vznikli skutočnosti predstavujúce porušenie. V každom prípade z procesného hľadiska uplatniteľnou právnou úpravou po uplynutí Zmluvy o ESUO je právna úprava ES...“ [*neoficiálny preklad*]

72. Z dôvodu tejto medzery Komisia prijala prvé riešenie, ktoré Súd prvého stupňa zamietol v rozsudkoch z 25. októbra 2007, SP/Komisia<sup>30</sup>, Riva Acciaio/Komisia (T-45/03), Feralpi Siderurgica/Komisia (T-77/03) a Ferriere Nord/Komisia (T-94/03). V každej z týchto vecí Komisia založila svoju právomoc výlučne na ustanoveniach Zmluvy o ESUO, a to aj napriek skončeniu jej platnosti. Komisia sa teda v rozhodnutí prijatom 17. decembra 2002 voči Ferriere Nord SpA na účely konštatovania porušenia článku 65 ods. 1 UO opierala o článok 65 ods. 4 UO a na účely uloženia pokuty podniku o článok 65 ods. 5 UO.

73. Súd prvého stupňa zrušil všetky tieto rozhodnutia z dôvodu nedostatku právomoci. Osobitne pripomenul, že v súlade s judikatúrou Súdneho dvora<sup>31</sup> ustanovenie predstavujúce právny základ aktu, ktoré oprávňuje inštitúciu Spoločenstva na prijatie predmetného aktu, musí platiť v okamihu jeho prijatia.

74. V žiadnej z týchto vecí Komisia nepodala odvolanie.

28 — Prvé nariadenie implementujúce články [81] a [82] Zmluvy (Ú. v. ES 13, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3).

29 — Ú. v. ES C 152, s. 5.

30 — T-27/03, T-46/03, T-58/03 a T-79/03 a T-80/03, T-97/03 a T-98/03, Zb. s. II-4331.

31 — Pozri rozsudok Súdneho dvora zo 4. apríla 2000, Komisia/Rada (C-269/97, Zb. s. I-2257), v ktorom Súdny dvor rozhodol, že „akty Spoločenstva musia byť prijaté v súlade s pravidlami zmluvy platnej v okamihu ich prijatia“ (bod 45).

75. V predmetnej veci teda Komisia predstavuje nové riešenie spočívajúce v tom, že svoje rozhodnutie založila na spojení hmotného práva vyplývajúceho zo Zmluvy o ESUO a procesného práva vyplývajúceho zo Zmluvy ES, platného v okamihu prijatia sporného rozhodnutia.

76. V napadnutom rozsudku Súd prvého stupňa potvrdil zákonnosť tohto spojenia, opierajúc sa o teleologický výklad pravidiel vytvorených normotvorcom Únie. Súd prvého stupňa rozdelil svoje odôvodnenie, ktorým uznal právomoc Komisie prijať takéto rozhodnutie, do troch častí. Najskôr v bodoch 75 až 79 napadnutého rozsudku pripomenul povahu a dosah Zmluvy o ESUO v právnom poriadku Únie. Ďalej sa uplatnením výkladových pravidiel vytvorených Súdny dvorom Súd prvého stupňa v bodoch 80 až 84 tohto rozsudku opiera o súlad a identitu cieľov sledovaných oboma zmluvami. Napokon v bodoch 85 až 89 uvedeného rozsudku Súd prvého stupňa overil, že Komisia konala v súlade so zásadou zákonnosti a osobitne so zásadami uplatňovania právnych predpisov v čase.

77. V týchto návrhoch podporím, tak ako Súd prvého stupňa, platnosť tohto právneho základu a na ten účel použijem hlavné línie jeho odôvodnenia.

78. V právnom poriadku Únie vytvárala Zmluva o ESUO osobitný systém v oblasti oceliarskeho a uhoľného sektora, ktorý sa odchyľuje od všeobecných pravidiel stanovených

v rámci zmluvy ES. Vzťah medzi týmito dvoma zmluvami bol upravený v článku 305 ES. Toto ustanovenie viedlo k vylúčeniu uplatnenia Zmluvy ES a z nej odvodennej právnej úpravy na tovary spadajúce do oceliarskeho a uhoľného sektora, keď sa na otázky, ktoré vznikli, vzťahovala osobitná právna úprava stanovená v rámci Zmluvy o ESUO.<sup>32</sup>

79. V prípade neexistencie osobitných ustanovení sa však Zmluva ES a jej vykonávacie ustanovenia uplatňovali na výrobky, ktoré patrili do tohto sektorového spoločenstva<sup>33</sup> a po jeho skončení 23. júla 2002 sa všeobecná pôsobnosť Zmluvy ES rozšírila na sektory, ktoré boli pôvodne upravené Zmluvou o ESUO.

80. Toto nástupníctvo právneho rámca Zmluvy ES vo vzťahu k právnemu rámcu Zmluvy o ESUO patrí do kontextu „funkčnej“ jednotnosti týchto dvoch spoločenstiev.<sup>34</sup> Súdny dvor veľmi skoro uznal existenciu jednotného právneho poriadku.<sup>35</sup> Pripustil tiež existenciu pokračujúceho právneho poriadku, v ktorom, s výnimkou výslovného vyjadrenia opačnej vôle normotvorcu Únie musí

32 — Pozri rozsudok Súdneho dvora z 22. apríla 2008, Komisia/Salzgitter, C-408/04 P, Zb. s. I-2767, bod 88 a citovanú judikatúru.

33 — Pozri rozsudok Súdneho dvora z 2. mája 1996, Hopkins a i., C-18/94, Zb. s. I-2281, bod 14, ako aj citovanú judikatúru.

34 — Rozsudok z 15. júla 1960, Campolongo/Vysoký úrad, 27/59 a 39/59, Zb. s. 795, 824.

35 — Pozri stanovisko 1/91 zo 14. decembra 1991, Zb. s. I-6079, bod 21.

byť zaistená kontinuita právnych štruktúr v prípade zmeny právnej úpravy.<sup>36</sup>

viacerým vnútroštátnym súdom, *ktorých výklady by sa mohli líšiť a Súdny dvor by nemal právomoc zabezpečiť jednotný výklad týchto noriem*<sup>39a 40</sup>.

81. Rozsudky Busseni<sup>37</sup> a Lucchini<sup>38</sup>, o ktoré Súd prvého stupňa opiera svoje odôvodnenie, ukazujú spôsob, akým Súdny dvor poníma túto funkčnú jednotnosť medzi týmito dvoma zmluvami. Tieto dve veci sa týkali právomoci Súdneho dvora rozhodovať o návrhu na začatie prejudiciálneho konania týkajúceho sa výkladu pravidiel Zmluvy o ESUO.

82. Prvá vec sa týkala situácie, v ktorej táto právomoc nebola výslovne stanovená v článku 41 UO v rozpore s ustanovením článku 234 UO. Na účely zaplnenia tejto medzery šiel Súdny dvor nad rámec existujúcich rozdielov v zneniach týchto dvoch ustanovení a opieral sa o spoločné ciele, ktoré tieto ustanovenia sledujú, ako aj o účel a koherenciu zmlúv. Preto uviedol, že „by bolo... v rozpore s [týmto] účelom a [touto] koherenciou, aby v prípade, že ide o pravidlá vyplývajúce zo [Zmluvy ES a Zmluvy ESAE], prináležalo určenie ich zmyslu a dosahu s konečnou platnosťou Súdnemu dvoru..., zatiaľ čo ak sa predmetné normy vzťahujú k Zmluve o ESUO, prináležala by táto právomoc len

83. Súdny dvor potom uplatnil toto odôvodnenie v už citovanej veci Lucchini. Táto vec sa týkala situácie, v ktorej z dôvodu skončenia platnosti Zmluvy o ESUO Súdny dvor stratil právomoc rozhodovať o prejudiciálnych otázkach týkajúcich sa výkladu a uplatnenia uvedenej zmluvy. Súdny dvor sa aj napriek tomu, že sa článok 41 UO už nemôže uplatniť, domnieval, že by bolo v rozpore s účelom a koherenciou zmlúv a nezlučiteľné s kontinuitou právneho poriadku Spoločenstva, ak by Súdny dvor nemal právomoc zabezpečiť jednotný výklad predpisov vzťahujúcich sa k Zmluve o ESUO, ktorej účinky pretrvávajú aj po uplynutí jej platnosti.<sup>41</sup>

84. Na základe tejto judikatúry Súd prvého stupňa uznal spornú právomoc Komisie. Okrem rozdielov v znení, ktoré existujú medzi článkami 65 ods. 1 UO a 81 ES, Súd prvého stupňa zdôraznil, že súdy Únie vykladajú tieto ustanovenia rovnako a tieto ustanovenia sledujú rovnaké ciele.

36 — Rozsudok Súdneho dvora z 25. februára 1969, Klomp, 23/68, Zb. s. 43, bod 13.

37 — Rozsudok Súdneho dvora z 22. februára 1990, C-221/88, Zb. s. I-495, body 8 až 16.

38 — Rozsudok Súdneho dvora z 18. júla 2007, C-119/05, Zb. s. I-6199.

39 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

40 — Rozsudok Busseni, už citovaný, bod 16.

41 — Rozsudok Lucchini, už citovaný, bod 41.

85. Znenie článkov 65 ods. 1 UO a 81 ods. 1 ES stačí na preukázanie, že členské štáty hodlali zachovať rovnaké pravidlá a rovnakú pôsobnosť Spoločenstiev. Hoci obe tieto ustanovenia znejú inak, jedno aj druhé vyjadruje rovnaké potreby, čiže vytvoriť spoločný trh, na ktorom existuje zdravá a účinná hospodárska súťaž, a zakotviť na tento účel zákaz dohôd, ktorých cieľom a účinkom je narušenie normálneho fungovania hospodárskej súťaže. Ako uviedol Súd prvého stupňa, pokračovanie neskreslenej hospodárskej súťaže v oceliarskom a uhliarskom sektore teda nebolo z dôvodu skončenia platnosti Zmluvy o ESUO prerušené, iba pokračovalo v rámci Zmluvy ES. Okrem toho chráni články 65 ods. 1 UO a 81 ods. 1 ES rovnaké právne záujmy. Pokiaľ ide o opatrenia, obe tieto ustanovenia sa opierajú o rovnaké predpoklady<sup>42</sup> a ich uplatnenie prináleží rovnakému orgánu, a to Komisii.

ako nástupca Európskeho spoločenstva uhlia a ocele zabezpečovalo, pokiaľ ide o situácie vzniknuté podľa Zmluvy o ESUO, dodržiavanie práv a povinností, ktoré vznikli z tohto dôvodu tak členským štátom, ako aj jednotlivcom podľa Zmluvy o ESUO.<sup>43</sup> Pripustiť, že po skončení platnosti Zmluvy o ESUO Spoločenstvo túto právomoc stratilo, sa mi zdá v rozpore s účelom a koherenciou zmlúv zamýšľanou normotvorcom Spoločenstva a nezlučiteľné s kontinuitou právneho poriadku Spoločenstva uznanou Súdny dvorom.

87. Tento výklad je zrejмый, len ak Spoločenstvo, ktoré je v danom prípade zastúpené Komisiou, koná v súlade so všeobecnými zásadami, ktoré riadia uplatňovanie právnych predpisov v čase.<sup>44</sup> Tieto zásady pripomenul Súd prvého stupňa v bode 85 napadnutého rozsudku a uvádzam ich ďalej.

86. Za týchto podmienok a pod podmienkou dodržania zásad upravujúcich uplatňovanie právnych predpisov v čase sa domnievam, že Súd prvého stupňa mohol oprávnené rozhodnúť, že kontinuita právneho poriadku Spoločenstva a jeho cieľov, ktoré riadia jeho činnosť, vyžaduje, aby Európske spoločenstvo

88. Pokiaľ ide o procesné pravidlá, tie sa vzťahujú na všetky spory prejednávané v okamihu nadobudnutia ich účinnosti. Inými slovami, Komisia musí stíhať porušenie spáchané

42 — V tejto súvislosti je zaujímavé poznamenať, že v súlade s usmerneniami vytvorenými normotvorcom Únie v roku 1998 platí, že výpočet pokuty uloženej podniku, ktorý porušil článok 65 ods. 1 UO alebo článok 81 ES, je založený na kritériách stanovených v rámci Zmluvy ES, a to na závažnosti a trvaní porušenia [pozri usmernenia k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 UO (Ú. v. ES C 9, 1998, s. 3; Mím. vyd. 08/001, s. 171)].

43 — Pozri bod 83 napadnutého rozsudku.

44 — Pozri rozsudok Súdneho dvora zo 14. februára 2008, Varec (C-450/06, Zb. s. I-581), v ktorom Súdny dvor pripomenul, že procesné predpisy sa všeobecne vzťahujú na všetky spory prejednávané v okamihu nadobudnutia účinnosti týchto predpisov, na rozdiel od hmotnoprávnych predpisov, ktoré sa spravidla vykladajú tak, že sa nevzťahujú na skutočnosti existujúce pred nadobudnutím ich účinnosti (bod 27).

za účinnosti Zmluvy o ESUO podľa konania a vo formách stanovených v ustanoveniach, ktoré sú účinné v čase vydania rozhodnutia, teda podľa ustanovení stanovených v rámci nariadenia č. 1/2003.

medzinárodného práva trestným činom. Takisto nesmie byť uložený trest prísnejší, než aký bolo možné uložiť v čase spáchania trestného činu. Ak po spáchaní trestného činu zákon ustanovuje miernejší trest, uloží sa tento trest.“

89. To však neplatí v prípade hmotnoprávných pravidiel. Tie nie sú retroaktívne, pokiaľ normotvorca Únie nestanovuje inak.<sup>45</sup> Uplatniteľným hmotným právom teda ostáva právo, ktoré bolo účinné v čase, keď došlo k porušeniu. Uvedené pravidlo umožňuje zaradiť právnu istotu jednotlivcom, ktorí musia poznať hranice svojej individuálnej slobody, pričom nemôžu byť následne prekvapení zákonom so spätnou účinnosťou.

90. Takéto pravidlo vyplýva zo zásady zákonnosti trestných činov a trestov zakotvenej v článku 49 ods. 1 Charty, ako aj v článku 7 ods. 1 EDLP.

91. Článok 49 Charty uvádza:

„Nikoho nemožno odsúdiť za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo spáchané, nebolo podľa vnútroštátneho alebo

92. Analýza vykonaná Súdom prvého stupňa v bode 89 napadnutého rozsudku sa mi zdá úplne v súlade s touto zásadou. Článok 65 ods. 1 UO, ktorý definuje porušenie, predstavuje hmotné pravidlo uplatniteľné a skutočne uplatnené Komisiou. Sporné rozhodnutie sa týka právnej situácie, ku ktorej nesporne došlo pred skončením platnosti Zmluvy o ESUO, pretože prebiehala od 16. decembra 1993 do 31. decembra 1994. Okrem toho s ohľadom na skutočnosť, že Zmluva o ESUO je *lex specialis*, na situácie, ku ktorým došlo pred skončením jej platnosti, sa uplatňovala len táto zmluva a pravidlá prijaté na jej vykonanie. Napokon, ako uviedol Súd prvého stupňa, normotvorca Spoločenstva vôbec nestanovil retroaktívne uplatnenie článku 81 ES po skončení platnosti Zmluvy o ESUO.

93. Komisia teda tým, že prijala sporné rozhodnutie, správne odsúdila konanie, ktoré v čase, keď bolo spáchané, bolo porušením. Keďže bolo toto porušenie spáchané medzi 16. decembrom 1993 a 31. decembrom 1994, bolo jasne a presne definované v článku 65 ods. 1 UO. Okrem toho bol za uvedené porušenie stanovený trest, ktorý bol jasne

45 — Ako výnimku z tohto pravidla Súdny dvor určil, že hmotnoprávne predpisy sa môžu vzťahovať na situácie vzniknuté pred nadobudnutím ich účinnosti iba vtedy, ak z ich znenia, účelu alebo systému jasne vyplýva, že im má byť takýto účinok priznaný (rozsudok Varec, už citovaný).

definovaný v článku 65 ods. 5 UO. Podniky boli teda veľmi dobre informované o následkoch svojho konania tak v rámci prvého konania, ktoré viedlo k prijatiu pôvodného rozhodnutia, ako aj v rámci konania v tejto veci. Napokon poznamenávam, že v takom osobitnom rámci opätovného prijatia rozhodnutia sa spoločnosť TKS nemôže platne opierať o skončenie platnosti Zmluvy o ESUO, aby sa vyhla odsúdeniu Komisiou (v rozsahu, v akom sa jej pripisuje porušenie spáchané spoločnosťou Thyssen).

94. Pokiaľ ide o procesné pravidlá, je známe, že v rámci vykonania článku 81 ES predstavujú článok 7 ods. 1 a článok 23 ods. 2 tohto nariadenia ustanovenia, na základe ktorých je Komisia oprávnená prijať odsudzujúce rozhodnutie a potrestať podniky, ktoré porušili článok 81 ES. Keďže Súd prvého stupňa usúdil, že tieto ustanovenia predstavujú procesné pravidlá, zaručil tým ich okamžité uplatnenie.

95. Odlišný postoj zastávam, pokiaľ ide práve o tento druhý záver Súdu prvého stupňa. Článok 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 neoprávňuje Komisiu len uložiť pokutu. Stanovuje aj výšku tejto pokuty. Za týchto podmienok sa

domnievam, že toto ustanovenie predstavuje pravidlo hmotného práva.

96. Rozumiem však, že v osobitnom kontexte tejto veci sa Komisia oprela o uvedené ustanovenie, aby mala sankčnú právomoc voči spoločnosti TKS. Pokiaľ ide o pokutu, Komisia v súlade so zásadou *lex mitior* uvedenou v článku 49 ods. 1 Charty vypočítala jej výšku podľa článku 65 ods. 5 UO tak, aby bola spoločnosti TKS uložená tá najmiernejšia sankcia.

97. S ohľadom na vyššie uvedené sa domnievam, že Súd prvého stupňa sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že rozhodol, že Komisia sa mohla v situácii ako vo veci samej opierať o článok 7 ods. 1 a článok 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003, aby konštatovala a sankcionovala kartely uskutocnené v oblasti, ktorá patrí do pôsobnosti Zmluvy o ESUO.

98. Musím ale uviesť, že v rozpore s tým, čo uviedol Súd prvého stupňa v bode 84 napadnutého rozsudku, mohla Komisia takto konať nie po 23. júli 2002, teda po dátume skončenia platnosti Zmluvy o ESUO, ale po 1. máji 2004, teda dátume, keď nadobudlo účinnosť nariadenie č. 1/2003.

99. Tento omyl však nemá nijaký vplyv na riešenie sporu.

100. S ohľadom na všetky tieto úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby prvý dôvod zamietol ako nedôvodný.

nesprávny výklad bodu 88 už citovaného rozsudku Súdneho dvora ThyssenKrupp/Komisia. Podľa spoločnosti TKS Súdny dvor v tomto bode rozhodol, že nebola fakticky zodpovedná za činnosti spoločnosti Thyssen, a táto otázka je dnes rozhodnutá s právnou silou rozhodnutej veci. Preto jej Komisia nemôže platne uložiť pokutu za protiprávne konanie spoločnosti Thyssen.

*C — O druhom dôvode založenom na porušení zásady právnej sily rozhodnutej veci v súvislosti s pripísaním zodpovednosti za činnosti spoločnosti Thyssen spoločnosti TKS*

1. Tvrdenia účastníkov konania

101. V rámci druhého dôvodu spoločnosť TKS tvrdí, že Súd prvého stupňa sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že otázka týkajúca sa skutočnosti, že jej boli pripísané činnosti spáchané spoločnosťou Thyssen, mala právnou silu rozhodnutej veci.

102. Tento dôvod je rozdelený na tri časti.

103. V rámci prvej časti spoločnosť TKS v zásade tvrdí, že Súd prvého stupňa prijal

104. Komisia sa domnieva, že spoločnosť TKS skresľuje napadnutý rozsudok. Tak ako rozhodol Súd prvého stupňa, Súdny dvor uznal, že Komisia má na základe vyhlásenia z 23. júla 1997 právo pripísať spoločnosti TKS zodpovednosť za činnosti spoločnosti Thyssen. Okrem toho výklad spoločnosti TKS naráža na samotný predmet vzájomného odvolania podaného na Súdny dvor. Toto odvolanie sa týkalo len vzdania sa práva byť vypočutý. Súdny dvor teda nebol povinný meritórne preskúmať vyhlásenie o prevzatí zodpovednosti.

105. V rámci druhého dôvodu spoločnosť TKS tvrdí, že Súd prvého stupňa porušil zásadu právnej sily rozhodnutej veci tým, že rozšíril pôsobnosť tejto zásady nad rámec predmetu sporu uvedeného v predchádzajúcom konaní. Predmet tohto sporu bol obmedzený na porušenie práva na obhajobu spoločnosti TKS v rámci prijatia pôvodného rozhodnutia. Podľa nej teda nemohla byť právna sila rozhodnutej veci prekážkou podania žaloby proti novému rozhodnutiu, v rámci ktorej mohla uplatniť nezákonnosť vyhlásenia z 23. júla 1997. V tejto súvislosti spoločnosť TKS pripomína, že skutkové okolnosti týkajúce sa

údajného prenosu zodpovednosti za činnosť spoločnosti Thyssen na ňu sa vzhľadom na odvolanie uvedeného vyhlásenia medzi pôvodným rozhodnutím a sporným rozhodnutím zmenili.

106. Na druhej strane spoločnosť TKS tvrdí, že tým Súd prvého stupňa porušil jej práva na obhajobu, lebo ju zbavil možnosti uviesť dôvody, ktoré predtým ešte nikdy neuviedla.

107. Komisia sa domnieva, že tieto tvrdenia spoločnosti TKS sú v rozpore s tvrdeniami, ktoré predložila na prvom stupni, podľa ktorých tvrdila, že súd Únie už definitívne rozhodol o otázke prenosu zodpovednosti. Tento dôvod je teda nový, a preto v štádiu odvolania neprípustný.

108. Okrem toho podľa ustálenej judikatúry sa právna sila rozhodnutej veci spája len so skutkovými a s právnymi otázkami, o ktorých sa skutočne alebo nutne rozhodlo predmetným rozsudkom. Komisia spresňuje, že tak sporné konanie týkajúce sa pôvodného rozhodnutia, ako aj konanie, ktoré vyústilo do napadnutého rozsudku, vyžadovali analýzu otázky, či mohla na základe vyhlásenia z 23. júla 1997 pripísať spoločnosti TKS zodpovednosť za porušenie spáchané spoločnosťou Thyssen.

109. Vyhlásenie z 23. júla 1997 bolo teda predmetom sporu v týchto konaniach a v bodoch 59 a 62 už citovaného rozsudku Krupp Thyssen Stainless a Acciai speciali Terni/Komisia Súd prvého stupňa konštatoval pripísateľnosť, ktorá nebola napadnutá v odvolaní a ktorú vecne potvrdil Súdny dvor. Vzhľadom na povinnosť podľa článku 233 ES prijať opatrenia zamerané na zabezpečenie súladu s rozsudkom Súdneho dvora bola Komisia povinná zohľadniť tieto závery. Keďže bolo okrem toho sporné rozhodnutie prijaté v rovnakom správnom konaní ako pôvodné rozhodnutie, spoločnosť TKS nemôže v súvislosti s rovnakými skutkovými okolnosťami uvádzať rôzne tvrdenia.

110. Pokiaľ ide o odvolanie vyhlásenia z 23. júla 1997, Komisia tvrdí, že už nebolo právne možné, lebo medzitým došlo k prijatiu sporného rozhodnutia.

111. V rámci tretej časti spoločnosť TKS uplatňuje nezákonnosť prenosu zodpovednosti, ktoré vykonala Komisia na základe vyhlásenia z 23. júla 1997. Po prvé hodlala niesť zodpovednosť len za žaloby týkajúce sa občianskoprávnej zodpovednosti za škody podané proti spoločnosti Thyssen. Po druhé, pokiaľ ide o uplatnenie pravidiel hospodárskej súťaže, nie je právnym nástupcom spoločnosti Thyssen, čo podľa judikatúry neumožňuje prenos zodpovednosti. Po tretie takýto prenos by bol v rozpore so zásadou *ius publicum privatorum pactis mutari non potest*, podľa ktorej osobitný alebo súkromný

dohovor nemôže zmeniť právne následky vyplývajúce z verejného práva.

mohla byť právomoc Komisie zbavená svojho účinku napríklad na základe nižšieho obratu alebo zlej finančnej situácie spoločnosti, ktorá prevzala zodpovednosť.

112. Komisia nesúhlasí s týmito tvrdeniami. Po prvé pripomína, že spoločnosť TKS odvolala vyhlásenie z 23. júla 1997 len pred Súdom prvého stupňa v priebehu konania začatého proti spornému rozhodnutiu. Toto odvolanie pôsobilo tak, že pokiaľ ide o činnosti spoločnosti Thyssen, došlo k premlčaniu.

## 2. Posúdenie

115. Predtým, ako začnem skúmať druhý odvolací dôvod, je dôležité pripomenúť odôvodnenie prijaté Súdom prvého stupňa v napadnutom rozsudku, ako aj štádiá konania.

113. Po druhé všetci účastníci konania si boli vedomí toho, že nešlo o prevod v občianskom práve, ale o prevzatie zodpovednosti za porušenie v súvislosti s pokutou. To vyplýva z pojmov použitých spoločnosťou TKS a zo skutkových zistení, ktoré súd Únie vykonal v rámci konania začatého proti pôvodnému rozhodnutiu.

### a) Napadnutý rozsudok

114. Po tretie článok 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 nebráni tomu, aby bola podniku, ktorý získal odvetvie činností za takých podmienok ako v predmetnej veci, uložená pokuta, keď pred Komisiou jednoznačne vyhlási, že hodlá niesť zodpovednosť za kartel. Podľa názoru Komisie nie je táto situácia porovnateľná s vyhlásením adresovaným Komisii, ktorým ju informuje o prevzatí zodpovednosti dohodnutom dvojstranne medzi dvomi podnikmi. Takýmto prevodom zodpovednosti by

116. V napadnutom rozsudku Súd prvého stupňa rozhodol, že o platnosti vyhlásenia z 23. júla 1997 a zákonnosti pripísania zodpovednosti za činnosti spoločnosti Thyssen spoločnosti TKS už s konečnou platnosťou rozhodol súd Únie, a teda majú právnu silu rozhodnutej veci.

117. Na tento účel Súd prvého stupňa preskúmal pôsobnosť vydaných rozsudkov v rámci konania namiereného proti pôvodnému rozhodnutiu.

118. Súd prvého stupňa najskôr v bode 114 napadnutého rozsudku preskúmal pôsobnosť už citovaného rozsudku Súdu prvého stupňa z 13. decembra 2001, Krupp Thyssen Stainless a Acciai speciali Terni/Komisía. Vychádzal z predpokladu, že „diskusii a následnému záveru Súdu prvého stupňa o porušení práva spoločnosti TKS na obhajobu *predchádzalo nutné určenie platnosti vyhlásenia z 23. júla 1997*,<sup>46</sup> ktorým spoločnosť TKS potvrdila, že preberá zodpovednosť za akty vykonané spoločnosťou Thyssen“.

119. Toto „určenie“ je uvedené v bode 62 už citovaného rozsudku Súdu prvého stupňa Krupp Thyssen Stainless a Acciai speciali Terni/Komisía. Znie takto:

*„... nebolo spochybnené, že so zreteľom na [vyhlásenie z 23. júla 1997] bola Komisia výnimočne oprávnená pripísať spoločnosti TKS zodpovednosť za protiprávne konanie vytýkané spoločnosti Thyssen“<sup>47</sup>... Treba vlastne uviesť, že takéto vyhlásenie, ktoré reaguje najmä na ekonomické hľadiská súvisiace s koncentraciami medzi podnikmi, zahŕňa skutočnosť, že právnická osoba, ktorá sa stala zodpovednou za činnosti inej právnickej osoby po dátume porušenia vyplývajúceho z uvedených činností, je povinná zaň zodpovedať,*

hoci v zásade táto zodpovednosť prináleží fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá viedla dotknutý podnik v čase, keď došlo k porušeniu.“

120. Súd prvého stupňa potom v bodoch 116 až 138 napadnutého rozsudku preskúmal dosah už citovaného rozsudku Súdneho dvora zo 14. júla 2005, ThyssenKrupp/Komisía.

121. V tomto ohľade sa sústredil na bod 88 uvedeného rozsudku. Tento bod reaguje na dôvod uplatnený Komisiou v rámci vzájomného odvolania. Komisia nesúhlasila so záverom Súdu prvého stupňa, podľa ktorého nerešpektovala práva spoločnosti TKS na obhajobu. Konkrétne mu vytýkala, že nezohľadnil existenciu výnimočných okolností, ktoré jej umožňovali pripísať zodpovednosť za činnosti spoločnosti Thyssen priamo spoločnosti TKS.

122. Bod 88 už citovaného rozsudku ThyssenKrupp/Komisía znie:

*„Pokiaľ ide o údajné mimoriadne okolnosti, na ktoré sa odvoláva Komisia [na účely pripísania zodpovednosti za činnosti spoločnosti Thyssen spoločnosti TKS], stačí najprv pripomenúť, že spoločnosť TKS nie je hospodárskym nástupcom spoločnosti Thyssen, keďže tá naďalej existovala ako samostatná právnická osoba až do dňa prijatia [pôvodného rozhodnutia]. Ďalej jednota činnosti, ktorá mohla charakterizovať správanie spoločností*

46 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

47 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

Thyssen a TKS po 1. januári 1995, nepostačuje na to, aby bolo odôvodnené pripísať spoločnosti TKS činnosti spoločnosti Thyssen pred týmto dátumom z dôvodu zásady..., podľa ktorej právnická osoba môže byť potrestaná len za skutočnosti, ktoré sú jej individuálne vytýkané. Napokon, pokiaľ ide o vyhlásenia, ktoré urobila TKS k činnostiam spoločnosti Thyssen počas správneho konania, už... bolo uvedené, že tie neumožňujú pripísať spoločnosti TKS zodpovednosť za činnosti spoločnosti Thyssen pred uvedeným dátumom.“

spoločnosti Thyssen [spoločnosti TKS] a následnej sankcie uloženej tejto spoločnosti TKS už skúmal a rozhodol o nej s konečnou platnosťou súd Spoločenstva, a teda má právnu silu rozhodnutej veci“<sup>48</sup>. V bode 145 uvedeného rozsudku sa Súd prvého stupňa domnieva, že „táto právna sila rozhodnutej veci bráni tomu, aby bola [uvedená] právna otázka znovu predložená Súdu prvého stupňa a aby ju skúmal“, a preto zamietol dôvod založený na nezákonnosti prevodu zodpovednosti ako neprípustný.

123. Z tohto dôvodu Súdny dvor zamietol dôvod, ktorý Komisia uviedla na podporu svojho vzájomného odvolania.

#### b) Analýza

124. V napadnutom rozsudku Súd prvého stupňa uviedol, že tento bod mal za cieľ len reagovať na tvrdenie Komisie týkajúce sa výnimočných okolností a neumožňoval dospieť k záveru, že podľa Súdneho dvora nemožno vyhlásiť spoločnosť TKS za zodpovednú za činnosti spoločnosti Thyssen.

126. Tak ako spoločnosť TKS zastáva názor, že v analýze tejto otázky vykonanej Súdom prvého stupňa je niekoľko nesprávnych právnych posúdení.

127. Po prvé sa domnievam, že Súd prvého stupňa prijal nesprávny výklad bodu 88 už citovaného rozsudku Súdneho dvora ThyssenKrupp/Komisia.

125. Z tohto dôvodu Súd prvého stupňa v bode 139 napadnutého rozsudku rozhodol, že „súd Spoločenstva usúdil, že Komisia mala výnimočne vzhľadom na vyhlásenie z 23. júla 1997 právo pripísať TKS zodpovednosť za správanie vytýkané spoločnosti Thyssen“, a v bode 144 rozsudku, že „právnu otázku... týkajúcu sa platnosti vyhlásenia z 23. júla 1997 ako právneho základu pre pripísanie činností

128. Podľa môjho názoru Súdny dvor v uvedenom bode jasne neuznal záver, ku ktorému dospel Súd prvého stupňa v bode 62 už

<sup>48</sup> — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

citovaného rozsudku Krupp Thyssen Stainless a Acciai speciali Terni/Komisia, pokiaľ ide o existenciu údajných výnimočných okolností. Samotné prečítanie bodu 88 už citovaného rozsudku ThyssenKrupp/Komisia stačí na to, aby sme sa o tom presvedčili. Súd prvého stupňa sa preto nemohol v bode 139 napadnutého rozsudku legitímne domnievať, že „súd Spoločenstva“ sa zaručil za takúto pripísateľnosť. V tom podľa môjho názoru spočíva prvé nesprávne právne posúdenie.

129. Po druhé sa domnievam, že Súd prvého stupňa neuplatnil správne zásadu právnej sily rozhodnutej veci, lebo otázky platnosti vyhlásenia z 23. júla 1997 a zákonnosti prenosu zodpovednosti neboli predmetom kontraktornej diskusie medzi stranami na prvom stupni.

130. Súdny dvor uznal zásadný význam zásady právnej sily rozhodnutej veci tak v právnom poriadku Únie, ako aj vo vnútroštátnych právnych poriadkoch.<sup>49</sup> Táto zásada je vyjadrením zásady právnej istoty.<sup>50</sup> Zaručuje

stabilitu práva a právnych vzťahov, ako aj riadneho výkonu spravodlivosti. Súdne rozhodnutia, proti ktorým už nemožno podať opravný prostriedok, sa stávajú nenapadnuteľnými v spoločenských vzťahoch, čiže sa stávajú právnymi skutočnosťami. Tieto skutočnosti treba dodržiavať.

131. Všeobecne sa pripúšťa, že právna sila rozhodnutej veci sa vzťahuje len na to, čo bolo predmetom rozhodnutia. Je potrebné, aby požadovaná vec bola rovnaká, aby bola žaloba založená na rovnakom právnom dôvode a medzi rovnakými stranami. Právna sila rozhodnutej veci tak bráni tomu, aby sa účastníci konania obrátili na súd s požiadavkou, ktorá je rovnaká ako požiadavka, o ktorej dôvodnosti alebo nedôvodnosti už bolo rozhodnuté, a umožňuje vyhnúť sa nekonečnému spochybňovaniu situácií, o ktorých už bolo rozhodnuté.

132. Súdny dvor pripustil, že právna sila rozhodnutej veci sa nevzťahuje len na výrok súdneho rozhodnutia, ale tiež na dôvody, o ktoré sa výrok nevyhnutne opiera a je s nimi neoddeliteľne spätý. Preto uvádza, že podľa ustálenej judikatúry sa „právna sila rozhodnutej veci vzťahuje len na skutkové a právne otázky, o ktorých skutočne a nevyhnutne rozhodlo predmetné súdne rozhodnutie“.<sup>51</sup> Pokiaľ sa nemýlim, Súdny dvor sa naopak nevyjadril k hraniciam rozsahu tejto právnej sily, ak

49 — Pozri rozsudok Súdneho dvora z 29. júna 2010, Komisia/Luxembursko, C-526/08, Zb. s. I-6151, bod 26 a citovanú judikatúru.

50 — Rozsudok z 1. júna 1999, Eco Swiss, C-126/97, Zb. s. I-3055, bod 46. Pozri tiež rozsudok ESLP, Brumărescu v. Rumunsko z 28. októbra 1999, Zbierka ESLP 1999-VII, v ktorom európsky súd bez okolkov potvrdzuje, že právna istota požaduje, aby „konečné riešenie každého sporu vydané súdmi už nebolo možné viac spochybniť“ (bod 61).

51 — Pozri rozsudok Komisia/Luxembursko, už citovaný, bod 27 a citovanú judikatúru.

neboli dodržané procesné záruky spravodlivého procesu.

133. A to je predmet tejto veci. V napadnutom rozsudku Súd prvého stupňa rozšíril pôsobnosť právnej sily rozhodnutej veci na dôvod, ktorý pred ním nebol nikdy spochybnený a okrem toho nevedol k žiadnej kontradiktórnej diskusii medzi účastníkmi konania. Domnievam sa, že takýto výklad zásady právnej sily rozhodnutej veci v rozsahu, v akom porušuje podstatné procesné záruky priebehu spravodlivého súdneho konania a osobitne zásadu kontradiktórnosti, predstavuje právne pochybenie.

134. Je vôbec možné rozumne pripustiť, že právna sila rozhodnutej veci sa vzťahuje na dôvod, ktorý sa vecne dotýka práv v súdnom konaní, zatiaľ čo účastníci konania sa k nim v skutočnosti nevyjadrili?

135. Zásada kontradiktórnosti predstavuje základnú zásadu práva Únie,<sup>52</sup> ktorá vychádza z rešpektovania práva na obhajobu a práva na spravodlivý proces, zaručených jednak v článku 47 Charty, jednak v článku 6 EDP.

136. Súdny dvor opätovne potvrdil dôležitosť a rysy tejto zásady v rozsudku z 2. decembra 2009, Komisia/Írsko a i.<sup>53</sup> Zásada kontradiktórnosti sa uplatňuje na všetky konania, ktoré môžu viesť k rozhodnutiu inštitúcie Spoločenstva, ktoré významne ovplyvňuje záujmy osoby. Z tohto dôvodu sa uplatňuje pred súdmi Únie. Okrem toho slúži všetkým účastníkom sporu, tak súkromným osobám, ako aj členským štátom a inštitúciám.

137. Podľa Súdneho dvora zásada kontradiktórnosti znamená právo každého účastníka konania zoznámiť sa so skutočnosťami, na ktorých súd založí svoje rozhodnutie, a právo vyjadrovať sa k nim. To umožňuje lepšie informovanie súdu. Tým, že všetky skutočnosti, ktoré môžu mať vplyv na riešenie sporu, podliehajú vyjadreniu účastníkov konania, môže súd rozhodnúť úplne nestranne s úplnou znalosťou veci, a to z právneho, ako aj zo skutkového hľadiska. To tiež umožňuje založiť dôveru, ktorú musia mať osoby podliehajúce súdnej právomoci, pokiaľ ide o výkon spravodlivosti. Táto dôvera znamená, že účastníkom konania sa zaručí možnosť vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, na ktorých súd založil svoje rozhodnutie.

52 — Rozsudok z 10. júla 2008, Bertelsmann a Sony Corporation of America/Impala, C-413/06 P, Zb. s. I-4951, bod 61.

53 — C-89/08 P, Zb. s. I-11245, body 50 až 59. Pokiaľ ide o vysvetlenie obsahu uvedenej zásady, pozri body 87 až 107 návrhov, ktoré som predniesol v tejto veci.

138. Táto judikatúra je v súlade s výkladom, ktorý zastáva Európsky súd pre ľudské práva, pokiaľ ide o právo na kontradiktórne konania. Toto právo je súčasťou práva na spravodlivý proces stanoveného v článku 6 EDĽP, a keďže cieľom tohto dohovoru je zaručiť konkrétne a účinné práva, ukladá najmä každému súdu povinnosť skutočne preskúmať dôvody, tvrdenia a dôkazy navrhnuté účastníkmi konania.

139. Zásada kontradiktórnosti nepriznáva každému účastníkovi konania len právo oznámiť sa so skutočnosťami a s vyjadreniami predloženými súdu a vyjadrovať sa k nim. Znamená, ako Súdny dvor výslovne uznal v už citovanom rozsudku Komisia/Irsko a i., aj „právo, aby sa účastníci konania oboznámili s právnymi dôvodmi uplatnenými *ex offio* zo strany súdu, na ktorých chce súd založiť svoje rozhodnutie, a aby mali možnosť sa k nim vyjadriť“. Podľa Súdneho dvora na splnenie požiadaviek spojených s právom na spravodlivé súdne konanie je totiž potrebné, aby sa účastníci konania oboznámili tak so skutkovými okolnosťami, ako aj s právnymi okolnosťami, ktoré sú rozhodujúce pre výsledok konania, a mali možnosť kontradiktórne sa k nim vyjadriť. V dôsledku toho, okrem osobitných prípadov, ako sú najmä prípady stanovené v rokovacích poriadkoch súdov Únie, nemôže súd založiť svoje rozhodnutie na právnom dôvode uplatnenom *ex offio*, aj keby išlo o dôvod týkajúci sa verejného poriadku, bez toho, aby predtým vyzval účastníkov konania, aby k uvedenému dôvodu predložili svoje pripomienky.

140. Súdny dvor odvodil túto povinnosť z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorého musí súd sám dodržiavať zásadu kontradiktórnosti, najmä keď rozhoduje v spore na základe dôvodu uplatneného *ex offio*.<sup>54</sup>

141. V predmetnej veci z bodu 62 už citovaného rozsudku Krupp Thyssen Stainless a Acciai speciali Terni/Komisia vyplýva, že Súd prvého stupňa uplatnil zákonnosť prenosu zodpovednosti uskutočneného Komisiou *ex offio*.<sup>55</sup> Tak ako uviedol Súd prvého stupňa v bode 114 poslednej zarážke napadnutého rozsudku, záveru o porušení práva na obhajobu predchádzalo určenie platnosti vyhlásenia z 23. júla 1997.

142. Táto právna otázka však nebola predmetom žiadnej skutočnej diskusie medzi účastníkmi konania. V prvom rade nešlo o sporný bod, ktorý by účastníci konania pred súdom spochybňovali. Účastníci konania sa teda nevyjadрили. V druhom rade Súd prvého stupňa nevyzval účastníkov konania,

<sup>54</sup> — Rozsudok Komisia/Irsko a i., už citovaný, bod 54.

<sup>55</sup> — V uvedenom bode Súd prvého stupňa uviedol, že „je nesporné, že Komisia mala výnimočne vzhľadom na vyhlásenie z 23. júla 1997 právo pripísať [TKS] zodpovednosť za porušujúce správanie vytykané spoločnosti Thyssen, a že treba dospieť k záveru, že takéto vyhlásenie, ktoré reaguje najmä na ekonomické úvahy súvisiace s koncentraciami medzi podnikmi, zahŕňa [takýto prevod]“.

aby predložili svoje pripomienky, keď uplatnil uvedenú právnu otázku *ex offio*.

zásada práva, ktorá je prameňom istoty a stability, že má byť v prvom rade určená s istotou? V skutočnosti nebol Súdny dvor nikdy požiadaný o určenie zákonnosti takéhoto vyhlásenia.

143. Zákonnosť prenosu zodpovednosti ale bola rozhodujúca, pokiaľ ide o výsledok konania. Okrem toho jej vyriešenie nebolo jednoznačné. Pojmy použité Súdom prvého stupňa v už citovanom rozsudku Krupp Thyssen Stainless a Acciai speciali Terni/Komisia a úvahy prijaté Súdny dvorom v rámci odvolania ukazujú, že zákonnosť prenosu zodpovednosti by sa mala ešte vážne prediskutovať.

146. Z tohto dôvodu vzhľadom na neexistenciu kontradiktórnej diskusie, ako ani presvedčivých vysvetlení zo strany Súdu prvého stupňa a takisto vzhľadom na neuznanie zo strany Súdneho dvora sa domnievam, že Súd prvého stupňa sa nemôže legitímne domnievať, že súd Únie rozhodol o otázkach týkajúcich sa zákonnosti vyhlásenia z 23. júla 1997 a súvisiacom prenose zodpovednosti s konečnou platnosťou.

144. V prvom rade Súd prvého stupňa nepodáva v bode 62 tohto rozsudku presvedčivé vysvetlenia, pokiaľ ide o dôvody, prečo sa treba v tejto veci odchyliť od základnej zásady osobnosti trestov. Hoci na účely odôvodnenia takéhoto výnimočného prenosu odkazuje na existenciu údajných „ekonomických hľadísk súvisiacich s koncentraciami medzi podnikmi“, takéto odôvodnenie sa mi zdá príliš vágne na odchylenie sa od ustálenej judikatúry Súdneho dvora, pokiaľ ide o pripísateľnosť konania.

147. Po tretie sa domnievam, že Súd prvého stupňa porušil rovnováhu medzi stranami tým, že uplatnil námietku neprípustnosti proti TKS, čím odvolateľku jasne znevýhodnil oproti Komisii.

145. Ďalej Súdny dvor veľmi jasne neuznal záver, ku ktorému dospel Súd prvého stupňa v tomto bode 62, pokiaľ ide o existenciu údajných výnimočných okolností. Neukladá ale právna sila rozhodnutej veci, ako základná

148. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva majú všetci účastníci konania právo uplatniť svoj postoj vyrovnaným spôsobom bez toho, aby konanie poskytovalo osobitnú výhodu jednému z nich.<sup>56</sup> Je to súčasťou práva na spravodlivý proces.

<sup>56</sup> — Pozri rozsudok ESLP, Ernst a i. v. Belgicko z 15. júla 2003, bod 60.

149. Riešenie, ktoré v napadnutom rozsudku použil Súd prvého stupňa, však vedie k tomu, že spoločnosť TKS už nemôže spochybniť zákonnosť vyhlásenia z 23. júla 1997 a súvisiaceho prenosu zodpovednosti, hoci v tejto súvislosti nebola nikdy vypočutá. Zatiaľ čo v rámci konania začatého proti pôvodnému rozhodnutiu nemala možnosť uplatniť svoje pripomienky, teraz sa proti nej uplatňuje námietka neprípustnosti týkajúca sa právnej sily rozhodnutej veci. Pokiaľ ide o Komisiu, Súd prvého stupňa naopak bez akejkoľvek kontradiktórnej diskusie uznal, že mala výnimočne právo opierať sa o toto vyhlásenie, a potom proti spochybneniu predloženému spoločnosťou TKS použil právnu silu rozhodnutej veci. Podľa môjho názoru môže takéto posúdenie vyvolať dojem, že existuje nerovnováha v prospech Komisie.

150. Vzhľadom na všetky tieto úvahy sa domnievam, že Súd prvého stupňa tým, že sa domnieval, že súd Únie rozhodol o otázke prenosu zodpovednosti s konečnou platnosťou, prijal nesprávny výklad už citovaného rozsudku Súdneho dvora ThyssenKrupp/Komisía a okrem toho porušil zásadu právnej sily rozhodnutej veci. Súd prvého stupňa tým tiež zbavil spoločnosť TKS práva na spravodlivý proces.

151. Z tohto dôvodu navrhujem Súdnemu dvoru, aby rozhodol, že druhý dôvod uvedený spoločnosťou TKS je dôvodný, a zrušil napadnutý rozsudok.

D — O dôsledkoch zrušenia napadnutého rozsudku

152. Článok 61 Štatútu Súdneho dvora uvádza, že v prípade zrušenia rozsudku napadnutého odvolaním Súdny dvor môže buď vrátiť vec Všeobecnému súdu, alebo sám rozhodnúť o veci samej, ak to stav konania dovoľuje.

153. Spor v predmetnej veci sa týka stíhaní, ktoré začala Komisia z dôvodu porušenia spáchaného spoločnosťou Thyssen medzi 16. decembrom 1993 a 31. decembrom 1994. Jediným cieľom sporného rozhodnutia je pripísať spoločnosti TKS na základe vyhlásenia z 23. júla 1997 zodpovednosť za protisúťažné činnosti spáchané spoločnosťou Thyssen a z tohto dôvodu jej uložiť pokutu.

154. Najskôr treba určiť, či mohla Komisia legitímne pripísať spoločnosti TKS zodpovednosť za porušenie na základe vyhlásenia z 23. júla 1997.

155. Ak, ako sa domnievam, Komisia nebola oprávnená takto konať, je potrebné zistiť, či môže legitímne stíhať spoločnosť Thyssen za činnosti, ktoré táto spoločnosť spáchala medzi 16. decembrom 1993 a 31. decembrom 1994 s ohľadom na pravidlá premlčania.

156. Obe otázky boli predmetom kontradiktórnej diskusie pred Súdny dvorom. Domnievam sa preto, že pokiaľ ide o tieto dve otázky, stav konania to dovoľuje.

157. Navrhujem preto Súdnemu dvoru, aby preskúmal štvrtý a siedmy dôvod zrušenia vznesený spoločnosťou TKS pred Súdom prvého stupňa.

spoločnosť TKS pripomína úvahy, ktoré Súdny dvor rozvinul v bode 88 už citovaného rozsudku ThyssenKrupp/Komisia, podľa ktorých neexistovalo žiadne hospodárske nástupníctvo medzi týmito dvoma podnikmi, a že ani jednotný postup zo strany týchto dvoch subjektov, ani vyhlásenia spoločnosti TKS počas správneho konania neumožňujú odôvodniť túto pripísateľnosť. Spoločnosť TKS nakoniec uvádza zásadu *ius publicum privatorum pactis mutari non potest*, aby podporila, že osobitný dohovor, ako je vyhlásenie z 23. júla 1997, nemôže zmeniť právne následky vyplývajúce z verejného práva, *a fortiori* z trestného práva.

1. O pripísateľnosti zodpovednosti za porušenie spáchané spoločnosťou Thyssen spoločnosti TKS

a) Tvrdenia účastníkov konania<sup>57</sup>

158. V rámci svojho štvrtého odvolacieho dôvodu spoločnosť TKS spochybňuje zákonnosť pripísateľnosti zodpovednosti za porušenie spáchané spoločnosťou Thyssen. Tvrdí, že vyhlásenie z 23. júla 1997 neumožňuje Komisii takéto pripísanie. Spoločnosť TKS sa opiera jednak o judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej v prípade právneho nástupníctva nemôže byť nástupca považovaný za zodpovedného za činnosti svojho predchodcu, ak tento predchodca ešte existuje. Ďalej

159. Komisia spochybňuje túto argumentáciu. V línii pripomienok predložených v rámci konania proti pôvodnému rozhodnutiu Komisia v priebehu pojednávania opäť uviedla, že v predmetnej situácii šlo o prípad právneho nástupníctva. Okrem toho sa domnieva, že neexistovala nijaká právna prekážka, ktorá by jej bránila zohľadniť takéto vyhlásenie vyjadrené slobodne a vedome spoločnosťou TKS na to, aby tejto spoločnosti pripísala zodpovednosť za protisúťažné činnosti spoločnosti Thyssen.

b) Posúdenie

<sup>57</sup> — Pokiaľ ide o podrobnejší výklad tvrdení účastníkov konania, pozri body 105 až 109 napadnutého rozsudku.

160. S argumentáciou Komisie nemôžem súhlasiť.

161. Komisia tým, že vyhlásila spoločnosť TKS za zodpovednú za porušenie spáchané spoločnosťou Thyssen, porušila zásadu osobnej zodpovednosti a zásadu, ktorá je s ňou spojená, teda zásadu osobnosti trestov a sankcií, na ktorých je založené pripísanie zodpovednosti za protisúťažné kartely.<sup>58</sup>

162. Tieto zásady predstavujú základné záruky vychádzajúce z trestného práva. Podľa zásady osobnosti trestov je každý zodpovedný len za svoj vlastný čin. Podľa zásady osobnosti trestov nemôže znášať trest iná osoba než páchatel. Tieto zásady sú teda v rozpore so založením zodpovednosti fyzickej alebo právnickej osoby, ktorá nebola ani páchatelom, ani spolupáchatelom porušenia, a obmedzujú tak výkon *ius puniendi* verejnoprávnymi orgánmi. Predstavujú tiež hranice, ktoré slúžia súkromným osobám, ktoré nemôžu byť nesprávne uznané vinnými za porušenie, ktoré nespáchali.

163. Ako som uviedol, Súdny dvor pripustil, že zásada osobnej zodpovednosti sa uplatňuje na pravidlá hospodárskej súťaže v už citovanom rozsudku Komisia/Anic Participazioni. V tejto veci sa súd domnieval, že s ohľadom

na povahu porušenia, ako aj na povahu a prísnosť súvisiacich sankcií má zodpovednosť za spáchanie porušenia pravidiel hospodárskej súťaže osobný charakter.<sup>59</sup> Už v rozsudku Hüls/Komisia, už citovanom, uplatnil Súdny dvor zásadu prezumpcie neviny.<sup>60</sup> Preto teda nie je zrejmé, ako by sa dodržanie tejto zásady mohlo viesť do súladu s odsúdením osoby, ktorá bola nesprávne uznaná za vinnú.

164. Ak teda hospodársky subjekt poruší pravidlá hospodárskej súťaže, fyzická alebo právnická osoba, ktorá prevádzkuje tento subjekt, je zodpovedná za následky tohto porušenia, aj keď v čase prijatia rozhodnutia konštatujúceho uvedené porušenie zodpovedá za prevádzkovanie podniku iná osoba.<sup>61</sup> Pokiaľ právnická osoba, ktorá podnik riadila v čase porušenia, existuje, zodpovedá za protiprávne správanie podniku, aj keď vecné a osobné prostriedky, ktoré prispeli k spáchaniu porušenia, prevzala po období, v ktorom došlo k porušeniu, tretia osoba.<sup>62</sup>

58 — Rozsudok Akzo Nobel a i./Komisia, už citovaný, bod 56, ako aj citovaná judikatúra.

59 — Rozsudok Komisia/Anic Participazioni, už citovaný, bod 78.

60 — Rozsudok Hüls/Komisia, už citovaný, bod 150.

61 — Pozri rozsudky zo 16. novembra 2000, KNP BT/Komisia, C-248/98 P, Zb. s. I-9641, bod 71; Cascades/Komisia, C-279/98 P, Zb. s. I-9693, bod 78; Stora Kopparbergs Bergslags/Komisia, C-286/98 P, Zb. s. I-9925, bod 37; SCA Holding/Komisia, C-297/98 P, Zb. s. I-10101, bod 25, ako aj z 13. decembra 2007, ETI a i., C-280/06, Zb. s. I-10893, bod 39 a citovanú judikatúru.

62 — Pozri najmä rozsudok SCA Holding/Komisia, už citovaný, bod 25.

165. V takej oblasti, akou je hospodárska súťaž, sa však orgány stretávajú s komplikovanými postupmi, ktoré sa prejavujú nečestným správaním spôsobilým zamaskovať alebo zmeniť identitu páchatela (po reštrukturalizácii, prevode alebo inej právnej alebo organizačnej zmene<sup>63</sup>). Aby sa podniky nemohli vyhnúť sankciám uloženým Komisiou a s cieľom zaručiť účinné vykonanie pravidiel hospodárskej súťaže Súdny dvor striktné umožňuje, aby bola protisúťažná činnosť spáchaná jednou spoločnosťou pripísaná druhej spoločnosti v dvoch typoch situácií, a to po prvé keď predmetná spoločnosť patrí do skupiny spoločností (čo neplatí v predmetnej veci) a po druhé keď nová spoločnosť pokračuje v činnosti páchatela takým spôsobom, že medzi prvou a druhou spoločnosťou existuje „hospodárska kontinuita“.<sup>64</sup>

166. Kritérium hospodárskej kontinuity sa ale uplatňuje len v prípade, že právnická osoba zodpovedná za riadenie podniku prestala

po spáchaní porušenia z právneho alebo ekonomického hľadiska existovať.<sup>65</sup> A práve to je najpálčivejšou otázkou.

167. Hoci boli činnosti, prostredníctvom ktorých sa spoločnosť Thyssen mohla podieľať na porušení, postúpené spoločnosti TKS od 1. januára 1995, spoločnosť Thyssen aj naďalej existovala ako právnická osoba a pokračovala v hospodárskej činnosti v iných odvetviach bez akéhokoľvek štrukturálneho prepojenia so spoločnosťou TKS. Ako uviedla Komisia v bode 10 odôvodnenia sporného rozhodnutia, spoločnosť Thyssen existovala ešte v deň prijatia sporného rozhodnutia, teda 20. decembra 2006. Ako to uviedol Súdny dvor v bode 88 už citovaného rozsudku ThyssenKrupp/Komisia, nepohybujeme sa v rámci ekonomického nástupníctva medzi dvoma podnikmi. Z tohto dôvodu treba považovať spoločnosť Thyssen za zodpovednú za všetky činnosti, na ktorých sa zúčastnila pred 1. januárom 1995, teda pred prevodom jej odvetvia činnosti na spoločnosť TKS. Taký bol aj prvotný úmysel Komisie, lebo 24. apríla 1997 adresovala spoločnostiam TKS a Thyssen odlišné oznámenia o výhradách. Každý z týchto podnikov naň odpovedal takisto odlišným spôsobom.

63 — V takejto situácii sa Súdny dvor domnieva, že by bol zameraný cieľ potlačenia správania, ktoré je v rozpore s predpismi hospodárskej súťaže, a predchádzania jeho obnovovaniu prostredníctvom odrádzajúcich sankcií (pozri rozsudok ETI a i., už citovaný, bod 41, ako aj citovanú judikatúru).

64 — Pozri rozsudky zo 16. decembra 1975, Suiker Unie a i./Komisia, 40/73 až 48/73, 50/73, 54/73 až 56/73, 111/73, 113/73 a 114/73, Zb. s. 1663, bod 84; z 28. marca 1984, Compagnie royale asturienne des mines a Rheinzink/Komisia, 29/83 a 30/83, Zb. s. 1679, bod 9, a Komisia/Anic Participazioni, už citovaný, bod 145.

65 — Pozri rozsudok ETI a i., už citovaný, bod 40. Pozri tiež rozsudok Komisia/Anic Participazioni, už citovaný, v ktorom Súdny dvor práve na tomto základe zamietol tvrdenie, ktoré uplatnila spoločnosť obvinená z protiprávneho konania, aby sa úplne vyhla svojej zodpovednosti, a to že previedla na inú spoločnosť celú činnosť, v rámci ktorej došlo k porušeniu, ktoré sa jej vytykalo. Táto vec sa týkala prípadu dvoch existujúcich a fungujúcich spoločností, z ktorých jedna jednoducho previedla časť svojej činnosti na druhú a medzi ktorými neexistovalo štrukturálne prepojenie.

168. Za týchto podmienok sa Komisia nemohla v článku 2 ods. 2 sporného rozhodnutia odchýliť od zásady osobnej zodpovednosti tým, že spoločnosť TKS uznala zodpovednou za protiprávne správanie spoločnosti Thyssen, ku ktorému došlo medzi 16. decembrom 1993 a 31. decembrom 1994.

169. Sporné rozhodnutie teda porušuje zásadu osobnej zodpovednosti a nezohľadňuje rozhodujúcu okolnosť vyplývajúcu z ustálenej judikatúry Súdneho dvora o neexistencii ekonomickej kontinuity medzi spoločnosťami TKS a Thyssen.

170. Okrem toho sa Komisia nemohla na účely odchýlenia sa od pravidiel hospodárskej súťaže legitímne opierať o vyhlásenie z 23. júla 1997.

171. Týmto konaním Komisia porušila povahu týchto pravidiel a odklonila sa od úlohy, ktorá jej podľa týchto pravidiel prináleží. Uvedené pravidlá majú kogentnú povahu. Na jednej strane umožňujú zabezpečiť zdravú a účinnú hospodársku súťaž na spoločnom trhu zakázaním protisúťažných dohôd a podieľajú sa tak na naplnení cieľov zverených Únii. Na druhej strane umožňujú dohliadať na blaho spotrebiteľa tým, že ho chránia pred určitým konaním podnikov. Ide preto

o kogentné pravidlá, ktoré sú zakázané pre všetkých a od ktorých sa teda strany nemôžu odchýliť prostredníctvom osobitných ujednaní.

172. V tejto súvislosti pripomínam, že Komisii prináleží v prvom rade dohliadať na uplatňovanie zásad stanovených v článku 81 EŠ.<sup>66</sup> Nemôže preto akceptovať jednostranné vyhlásenie, akým je vyhlásenie z 23. júla 1997, ktoré vedie k odchýleniu sa od pravidiel a zásad týkajúcich sa pripísateľnosti protisúťažného konania. Nemôže ani pripustiť vyhlásenie, ktorým sa podnik nesprávne uznáva zodpovedným za porušenie, ktoré nespáchal.

173. Z tohto dôvodu a s ohľadom na tieto úvahy zastávam názor, že sporné vyhlásenie porušuje zásadu osobnej zodpovednosti, pokiaľ ide o pripísateľnosť porušenia spáchaného spoločnosťou Thyssen medzi 16. decembrom 1993 a 31. decembrom 1994.

174. Preto sa domnievam, že článok 2 ods. 2 sporného rozhodnutia treba zrušiť v rozsahu, v akom pripisuje spoločnosti TKS zodpovednosť za uvedené porušenie.

175. K porušeniu vytýkanému spoločnosti Thyssen došlo a táto spoločnosť bola

<sup>66</sup> — Pozri článok 105 ods. 1 ZFEÚ.

vypočutá, lebo Komisia adresovala samostatné oznámenie o výhradách spoločnosti Thyssen 24. apríla 1997, na ktoré spoločnosť Thyssen samostatne odpovedala. Ako vyplýva z bodu 13 odôvodnenia sporného rozhodnutia, spoločnosť Thyssen odpovedala na oznámenie o výhradách vo vlastnom mene.

v rozsahu, v akom by ho bolo možné uložiť jej právnenému predchodcovi, teda spoločnosti Thyssen.

178. Komisia navrhuje tento dôvod zamietnuť.<sup>67</sup>

176. Teraz je potrebné odpovedať na otázku, či Komisia ešte môže uložiť pokutu spoločnosti Thyssen z dôvodu protisúťažných činností, ktorých sa dopustila medzi 16. decembrom 1993 a 31. decembrom 1994, ako sú definované v článku 1 sporného rozhodnutia.

179. S ohľadom na skutkové údaje veci závisí preskúmanie tohto dôvodu od pravidiel týkajúcich sa premlčania a najmä tých, ktoré sa týkajú pozastavenia plynutia premlčacej lehoty, uvedených v článkoch 2 a 3 rozhodnutia č. 715/78 a v článku 25 nariadenia č. 1/2003. Z dôvodu prehľadnosti a vzhľadom na to, že znenie uvedených ustanovení je v podstate zhodné, budem brať do úvahy len ustanovenia nariadenia č. 1/2003.

2. O premlčaní právomoci Komisie potrestať porušenie spáchané spoločnosťou Thyssen

180. Vyvstávajú dve otázky.

177. V rámci siedmeho dôvodu smerujúceho k zrušeniu spoločnosť TKS tvrdí, že porušenie spáchané spoločnosťou Thyssen je od roku 1999, alebo prinajmenšom od roku 2003, premlčané. Tvrdí najmä, že keďže spoločnosť Thyssen nebola účastníkom konania proti pôvodnému rozhodnutiu, nedošlo k žiadnemu prerušeniu premlčania ani k jeho pozastaveniu. Okrem toho tvrdí, že keďže jej je vytýkané porušenie, ktoré spáchala spoločnosť Thyssen, možno jej uložiť trest len

181. Prvá sa týka účinku pozastavenia. Je potrebné zistiť, či v prípade podania žaloby na súd Únie má pozastavenie premlčania relatívny účinok, teda či sa vzťahuje len na žalujúci podnik, alebo *erga omnes*, keď sa pozastavenie premlčania počas konania vzťahuje na všetky podniky, ktoré sa zúčastňovali

<sup>67</sup> — Pokiaľ ide o vysvetlenie obsahu tvrdení účastníkov konania, pozri body 193 až 198 napadnutého rozsudku.

na porušovaní, bez ohľadu na to, či podali žalobu. Na rozdiel od toho, čo je výslovné stanovené v prípade prerušenia premlčania, článok 25 ods. 6 nariadenia č. 1/2003 v tomto smere nič neupravuje.

rozhodnutie, retroaktívne zanikne. Súdny dvor odpovedal záporne v rozsudku z 15. októbra 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia<sup>69</sup>.

182. Táto otázka je rovnaká ako otázka položená v rámci odvolania podaného proti už citovanému rozsudku Súdu prvého stupňa vo veci ArcelorMittal Luxembourg a i./Komisia. V tomto rozsudku sa Súd prvého stupňa domnieval, že pozastavenie premlčania stanovené v článku 25 ods. 6 nariadenia č. 1/2003 platí len voči podniku, ktorý je žalobcom.<sup>68</sup> Súdny dvor musí o tejto otázke rozhodovať po prvýkrát.

184. Vysvetlím dôvody, prečo nesúhlasím ani s postojom Súdu prvého stupňa vyjadreným v už citovanom rozsudku ArcelorMittal Luxembourg a i./Komisia, ani s postojom Súdneho dvora v už citovanom rozsudku Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia. Tento výklad pravidiel premlčania spojený s pôsobením rôznych prerušení premlčania a dĺžkou konaní zbavuje samotnú zásadu premlčania jej zmyslu.

183. Druhá otázka sa týka účinkov rozsudku o zrušení. Treba zistiť, či zrušenie rozhodnutia Komisie v súdnom konaní znamená, že pozastavenie premlčania, ako aj samotné

185. Uvedená vec je výbornou ukážkou, pretože spoločnosť Thyssen po pätnástich rokoch od skončenia porušovania ešte stále nevie, na čom je. To vyplýva z nahromadenia aktov, ktorými dochádza k prerušeniu premlčania (je ich šesť), zo zrušenia pôvodného rozhodnutia, pokiaľ ide o TKS, a z pozastavenia

68 — Body 151 až 158. Na účely odôvodnenia uviedol Súd prvého stupňa nasledujúce dôvody. Keďže pozastavenie premlčania predstavuje výnimku zo zásady premlčania v lehote piatich rokov, musí sa tento pojem vykladať striktnie. Keďže pozastavenie sa už svojím vymedzením týka hypotézy, že Komisia už prijala rozhodnutie, nie je potrebné s ním spájať účinok *erga omnes*. Napokon v súlade s rozsudkom Súdneho dvora zo 14. septembra 1999, Komisia/AssiDomän Kraft Products a i. (C-310/97 P, Zb. s. I-5363), relatívny účinok súdnych konaní a dôsledky, ktoré Súdny dvor s týmto účinkom spája, v zásade bránia tomu, aby žaloba podaná podnikom, ktorému je rozhodnutie určené, mala vplyv na situáciu ostatných podnikov, ktorým je toto rozhodnutie určené.

69 — C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Zb. s. I-8375, body 142 až 157. Pokiaľ ide o Všeobecný súd, pozri najmä rozsudky zo 6. októbra 2005, Sumitomo Chemical a Sumika Fine Chemicals/Komisia, T-22/02 a T-23/02, Zb. s. II-4065, body 80 až 102, a ArcelorMittal Luxembourg a i./Komisia, už citovaný, body 151 až 158, kde, pripomínam, práve prebieha odvolacie konanie (C-201/09 P a C-216/09 P).

premlčacej doby počas jedenástich rokov.<sup>70</sup> Hoci sa to zdá prekvapujúce, desaťročná premlčacia lehota stanovená v článku 25 ods. 5 nariadenia č. 1/2003 ešte neuplynula. Uplynie v apríli 2016, teda 21 rokov po skončení porušenia.

trestného stíhania z dôvodu uplynutia určitého času odo dňa spáchania porušenia. V zásade sa uplatňuje na všetky porušenia, aj na tie najzávažnejšie, s výnimkou trestných činov proti ľudskosti, ktoré sú podľa medzinárodných požiadaviek nepremlčateľné. Po uplynutí premlčacej lehoty zaniká možnosť trestného stíhania a účastníkov porušenia už nemožno viac stíhať.

#### a) Úvodné úvahy

186. Predtým, ako pristúpim k preskúmaniu týchto otázok, je potrebné pripomenúť povahu a účinok pravidiel premlčania v rámci sporov v oblasti hospodárskej súťaže.

187. Premlčanie stíhania predstavuje univerzálnu a základnú zásadu nášho práva. Možno ho definovať ako príčinu neprípustnosti

188. Účelom premlčania je vytvoriť spoločenský pokoj a reaguje na obavu o právnu istotu. Vo svojom rozsudku z 24. septembra 2002, *Falck a Acciaierie di Bolzano/Komisii*,<sup>71</sup> Súdny dvor v súvislosti s premlčaním potvrdil, že „základná požiadavka právnej istoty bráni Komisii, aby na neurčito odložila výkon svojej právomoci“, a aby premlčacia lehota plnila svoju funkciu, musí byť stanovená vopred.<sup>72</sup> Klasicky sa premlčanie opiera o *viacero odôvodnení*. S postupom času v prvom rade potrestanie stráca svoj zmysel, lebo sa postupne vytráca ujma, ktorú porušenie spôsobilo verejnému poriadku. Ďalej, pokiaľ ide o ochranu záujmov dotknutých osôb a podnikov, je po určitom období ťažšie uchovať alebo predložiť dôkazy o porušení. Napokon

70 — Spoločnosť Thyssen skončila porušovanie 1. januára 1995. Premlčacia lehota bola, pokiaľ ide o ňu, ako aj všetky spoločnosti, ktoré sa na karteli zúčastnili, prerušená 24. apríla 1997 v nadväznosti na zaslanie oznámenia o výhradách a potom 21. januára 1998, keď bolo vydané pôvodné rozhodnutie. Lehota bola prerušená až do 11. marca 1998, teda asi mesiac a pol, keď spoločnosť TKS podala žalobu o neplatnosť na Súd prvého stupňa. Premlčanie bolo pozastavené až do 13. decembra 2001, keď Súd prvého stupňa vydal už citovaný rozsudok, teda počas siedmich rokov a dvoch mesiacov. Premlčacia lehota bola opäť prerušená 5. apríla 2006 oznámením sporného rozhodnutia. Táto lehota teda plynula medzi 20. decembrom 2006 a 6. februárom 2007, keď spoločnosť TKS podala proti spornému rozhodnutiu žalobu o neplatnosť, teda asi mesiac a pol. Uvedená lehota bola opäť pozastavená medzi podaním tejto žaloby a 1. júlom 2009, keď Súd prvého stupňa vydal napadnutý rozsudok, teda počas dvoch rokov a piatich mesiacov. Premlčacia lehota plynula znovu medzi týmto prvým dátumom a podaním tohto odvolania 2. septembra 2009, teda počas dvoch mesiacov. Od tohto posledného dátumu je premlčacia lehota už zhruba jeden rok pozastavená.

71 — C-74/00 P a C-75/00 P, Zb. s. I-7869.

72 — Body 139 a 140. Pozri tiež rozsudok z 2. októbra 2003, *International Power a i./NALOO*, C-172/01 P, C-175/01 P, C-176/01 P a C-180/01 P, Zb. s. I-11421, body 106 a 107.

premlčanie umožňuje najmä potrestať nečinnosť, nedostatok alebo aj nedbanlivosť orgánov činných v trestnom konaní a uľahčuje súdenie páchatel'ov v primeranej lehote.

b) O prvej otázke týkajúcej sa relatívneho alebo absolútneho účinku pozastavenia premlčania

189. Pokiaľ ide o porušenia v oblasti práva hospodárskej súťaže, podľa článku 25 ods. 1 a 2 nariadenia č. 1/2003 dochádza k premlčaniu po uplynutí piatich rokov od skončenia porušenia. Podľa článku 25 ods. 3 tohto nariadenia však každá akcia Komisie vykonaná s cieľom vyšetrovania alebo konania v súvislosti s porušením prerušuje premlčaciu lehotu. Toto prerušenie vedie k tomu, že k lehote, ktorá už uplynula, sa neprihliada a stanoví sa začiatok novej lehoty. Okrem toho podľa článku 25 ods. 6 uvedeného nariadenia sa plynutie premlčacej lehoty pozastaví, ak prebiehajú konania pred Súdnyim dvorom. V tomto prípade premlčacia lehota po prechodnú dobu neplynie.

191. Domnievam sa, že pozastavenie premlčania počas súdneho konania sa uplatňuje na všetky podniky, ktoré sa zúčastňovali na porušovaní, bez ohľadu na to, či podali žalobu.

192. Nesúhlasím teda s postojom Súdu prvého stupňa vyjadreným v už citovanom rozsudku ArcelorMittal Luxembourg a i./Komisia, podľa ktorého premlčanie platí len voči žalujúcemu podniku, a to z dvoch dôvodov.

193. Po prvé tento postoj nezohľadňuje objektívnu povahu premlčania. Premlčanie sa týka len skutkového stavu. Má skutočný charakter, ktorý nezávisí od dotknutých osôb. Ak je teda konanie, ktoré môže Komisia začať, z dôvodu premlčania už neprípustné, tento zánik sa týka všetkých skutkových okolností a slúži všetkým účastníkom.

190. Napokon normotvorca Únie v článku 25 ods. 5 nariadenia č. 1/2003 stanovil, že premlčacia lehota uplynie po desiatich rokoch bez toho, aby Komisia uložila pokutu. Dodáva však, že uvedená lehota sa predĺži o čas, počas ktorého bolo plynutie premlčacej lehoty pozastavené.

194. Prerušenie premlčania vyplýva veľmi jasne z článku 25 ods. 4 nariadenia č. 1/2003, lebo sa uvádza, že „prerušenie premlčacej lehoty sa uplatňuje na všetky podniky alebo združenia podnikov, ktoré sa podieľali na porušovaní“. Znenie článku 25 ods. 6 tohto nariadenia týkajúce sa pozastavenia premlčania

je všeobecnejšie a túto otázku nespresňuje. Keďže táto otázka nie je upravená, účinky vyvolané prerušením a pozastavením premlčania musia byť rovnaké. Obe predstavujú výnimky z premlčania. Vzhľadom na to, že premlčanie je objektívne, treba obe uplatňovať na samotný skutkový stav. To platí o to viac, že sa pohybuje v rámci komplexného, nepretržitého a najmä kolektívneho porušenia.

zúčastňovali na porušovaní, bez ohľadu na to, či podali žalobu.

c) O druhej otázke týkajúcej sa účinkov rozsudku o zrušení rozhodnutia na výpočet premlčacej lehoty

195. Po druhé riešenie prijaté Súdom prvého stupňa má škodlivý účinok. Relatívny účinok premlčania môže viesť k tomu, že Komisia už nebude môcť začať konanie voči podniku, na ktorý sa omylom zabudlo, lebo toto konanie je premlčané.

196. Nevidím preto nijaký dôvod na to, aby sa zaviedlo rozlišovanie, ktoré považujem za umelé, medzi účinkami jedného alebo druhého voči podnikom, ktoré sa zúčastnili na porušovaní.

197. Na účely uplatnenia článku 25 ods. 6 nariadenia č. 1/2003 na túto vec navrhujem Súdnemu dvoru, aby dospel k záveru, že pozastavenie premlčania počas súdneho konania sa uplatňuje na všetky podniky, ktoré sa

198. Ako som uviedol, Súdnemu dvoru už bola položená otázka týkajúca sa účinkov rozsudku o zrušení rozhodnutia na výpočet premlčacej lehoty v rámci veci, v ktorej bol vydaný už citovaný rozsudok *Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia* a ktorá sa týkala protisúťažného kartelu v odvetví polyvinylchloridu. Skutkové okolnosti tejto veci sú dosť podobné okolnostiam prejednávanej veci, lebo prvé rozhodnutie Komisie o odsúdení súd Únie zrušil, podniky teda uplatnili premlčanie stíhania.

199. V tomto rozsudku Súdny dvor odmietol tvrdenie predložené žalobcami, podľa ktorého zrušenie tohto prvého rozhodnutia spôsobilo, že pozastavenie premlčania, ako aj samotné rozhodnutie zanikli so spätnou účinnosťou. Súdny dvor sa domnieval, že takýto výklad by zbavil premlčanie akéhokoľvek

zmyslu, lebo podľa neho „zastavenie plynutia premlčacej lehoty odôvodňuje samotná skutočnosť, že je žaloba prejednávaná pred Súdom prvého stupňa alebo Súdnym dvorom, a nie závery, ku ktorým tieto súdy dospeli vo svojom rozsudku“<sup>73</sup>.

stále platí, že súd Únie musí z rozsudku o zrušení vyvodit všetky dôsledky.

200. Domnievam sa, že týmto odôvodnením sa Súdny dvor snaží chrániť právo stíhania, ktoré prináleží Komisii, pred dĺžkou súdneho konania. Ak sa pripustí, že zrušenie rozhodnutia vyvoláva retroaktívny zánik pozastavenia, súd Únie, ako aj Komisia sú vystavené tomu, že k premlčaniu dôjde na konci súdneho konania s ohľadom na jeho dĺžku.

203. Podľa článku 264 ods. 1 ZFEÚ, „ak je žaloba opodstatnená, Súdny dvor... vyhlási napadnutý akt za neplatný“. Pôsobením rozsudku o zrušení predmetný akt zmizne so spätnou účinnosťou z právneho poriadku. Akoby tento akt podľa judikatúry nikdy neexistoval.<sup>74</sup> Pokiaľ ide o jeho účinky, tieto v zásade zaniknú so spätnou účinnosťou, pokiaľ Súdny dvor v súlade s článkom 264 ods. 2 ZFEÚ neoznačí, ktoré z účinkov aktu, ktorý vyhlásil za neplatný, sa považujú za konečné. V tejto súvislosti sa zdá nepochybné, že právne účinky predmetného aktu sú len tie, ktoré sú uvedené v jeho výroku.

201. Hoci je tento zámer chvályhodný, nemyslím si, že umožňuje taký výklad, aký je prijatý v uvedenom rozsudku.

202. V prvom rade, hoci súhlasím so záverom, že pozastavenie je odôvodnené existenciou súdneho konania a nie jeho výsledkom,

204. Pokiaľ ide o účastníkov konania, Súdny dvor sa domnieva, že „majú byť uvedení do

73 — Body 152 a 153.

74 — Pozri rozsudky z 31. marca 1971, Komisia/Rada, 22/70, Zb. s. 263, bod 59; z 26. apríla 1988, Asteris a i./Komisia, 97/86, 99/86, 193/86 a 215/86, Zb. s. 2181, bod 30, a z 26. apríla 1994, Roquette Frères, C-228/92, Zb. s. I-1445, bod 17.

predošlého stavu a... znovu treba posúdiť sporné otázky, aby boli vyriešené podľa práva [Únie]<sup>75</sup>. Inými slovami, účastníci konania musia byť navrátení do rovnakého a podobného stavu, v akom sa nachádzali pred zrušeným aktom. Preto podľa týchto zásad nemožno v žiadnom prípade zohľadniť procesné okolnosti, ku ktorým došlo po predmetnom akte. Tak ako neplatný úkon vyšetrovania nemôže viesť k prerušeniu premlčania, nemôže ho ani pozastaviť žaloba proti rozhodnutiu, ktoré neexistuje od samého počiatku.

206. V sporoch v oblasti hospodárskej súťaže to teda znamená, že zrušenie rozhodnutia vyvoláva retroaktívny zánik pozastavenia premlčania a Komisia musí v lehote, ktorá jej ostáva pred uplynutím premlčacej lehoty, prijať nové rozhodnutie v súlade s právom Únie.

207. Uplatnenie opačného riešenia navyše naráža na povinnosť dodržiavať primeranú lehotu zaručenú tak v článku 41 ods. 1 a článku 47 ods. 2 Charty, ako aj v článku 6 EDLP.<sup>76</sup>

205. Uviesť účastníkov konania do predošlého stavu znamená pristupovať po rozsudku o zrušení k ich právnej situácii tak, akoby zrušený akt nebol nikdy prijatý. Znovu posúdiť sporné otázky, aby boli vyriešené podľa práva Únie, znamená v momente nového posúdenia rozhodnutí, ktoré procesné a hmotné právne pravidlá sa uplatňujú, akoby malo byť o sankcii rozhodnuté prvýkrát. Ak už napríklad právny základ, ktorý umožňoval uložiť sankciu, neexistuje, konanie už nemožno znovu začať. Ak uplynula lehota na začatie konania, nevidím dôvod, prečo by malo ostať konanie možné.

208. Výklad pravidiel stanovených v článku 25 nariadenia č. 1/2003 totiž v žiadnom prípade nemôže zbaviť podnik práva byť stíhaný a súdený v primeranej lehote. Dodržiavanie tejto základnej zásady je uložené v prvom rade Komisii, ktorá je poverená

75 — Rozsudok z 31. marca 1971, Komisia/Rada, už citovaný, bod 60.

76 — Pokiaľ ide o vysvetlenie obsahu tejto zásady, pozri bod 267 a nasl. návrhov prednesených vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 16. júla 2009, Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisia, C-385/07 P, Zb. s. I-6155.

administratívnym štádiom konania.<sup>77</sup> Je tiež uložené súdu Únie, ktorý je poverený preskúmaním zákonnosti rozhodnutí Komisie.<sup>78</sup>

správne aj súdne, opierajúc sa o celkovú dĺžku tohto konania.<sup>80</sup>

209. Pravidlá premlčania, ako aj zásada primeranej lehoty robia z času požiadavku v rámci organizácie konania. Vyjadrujú legitímnu starosť právneho poriadku uplatniť na výkon právomoci stíhania, ktorý prináleží Komisii, a výkon preskúmania zákonnosti, ktorý prináleží súdnym orgánom, určité lehoty. Ako Súdny dvor rozhodol v rozsudku z 21. septembra 2006, Technische Unie/Commission,<sup>79</sup> je potrebné vyhnúť sa tomu, aby bolo právo na obhajobu v tejto fáze správneho konania nenapraviteľne ohrozené, keďže prijaté vyšetrovacie opatrenia môžu byť rozhodujúce na účely preukázania dôkazov o nezákonnosti správania podnikov, za ktoré môže byť týmto podnikom priznaná zodpovednosť. Z tohto dôvodu Súdny dvor usudzuje, že oslabenie účinného výkonu práva na obhajobu sa musí vzťahovať na celé konanie,

210. Rešpektuje však konanie týkajúce sa porušenia práva hospodárskej súťaže, ktoré sa premlčuje v zásade v lehote piatich rokov a ktoré ešte stále prebieha 20 rokov po spáchaní porušenia, primeranú lehotu?

211. Komisia a rovnako tak súd Únie sa musia ubezpečiť, že vykonanie pravidiel premlčania podporuje súdenie páchateľov porušenia v primeranej lehote a v rámci náležitého konania. Ak vecné otázky bránia v realizácii týchto cieľov, prináleží Únii, aby ich po analýze potrebným spôsobom vyriešila.

77 — Rozsudok Súdu prvého stupňa z 22. októbra 1997, SCK a FNK/Komisía (T-213/95 a T-18/96, Zb. s. II-1739, body 55 a 56, ako aj citovaná judikatúra), v ktorom tento súd uviedol, že „dodržiavanie primeranej lehoty Komisiou pri prijímaní rozhodnutí na základe správnych konaní v oblasti politiky hospodárskej súťaže predstavuje... všeobecnú zásadu práva Spoločenstva“.

78 — Súdny dvor do práva hospodárskej súťaže zaviedol právo prerokovania v primeranej lehote v rámci konaní v oblasti hospodárskej súťaže rozsudkom zo 17. decembra 1998, Baustahlgewebe/Komisía (C-185/95 P, Zb. s. I-8417). Ďalej sa v už citovanom rozsudku Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisía domnieval, že nedodržanie tejto požiadavky môže smerovať k žiadosti o náhradu škody na základe žaloby podanej proti Spoločenstvu v rámci článku 268 ZFEÚ a článku 340 druhého odseku ZFEÚ.

79 — C-113/04 P, Zb. s. I-8831.

212. Vzhľadom na tieto skutočnosti navrhujem Súdnemu dvoru, aby rozhodol, že na účely uplatnenia článku 25 ods. 6 nariadenia č. 1/2003 na túto vec zrušenie rozhodnutia Komisie v súdnom konaní spôsobilo, že pozastavenie, ako aj samotné rozhodnutie retroaktívne zanikli.

80 — Body 55 a 56, ako aj citovaná judikatúra.

d) Uplatnenie ne túto vec

## VI — O trovách

213. S ohľadom na tieto skutočnosti je porušenie spáchané spoločnosťou Thyssen medzi 16. decembrom 1993 a 31. decembrom 1994 od 24. apríla 2002 premlčané.

216. Podľa článku 122 prvého odseku rokovacieho poriadku, ak je odvolanie dôvodné a ak Súdny dvor sám rozhodne s konečnou platnosťou vo veci samej, potom rozhodne aj o trovách konania.

214. Zrušenie pôvodného rozhodnutia spôsobilo, že prvé pozastavenie premlčania, ako aj toto rozhodnutie zanikli. Posledným prerušením premlčania teda bolo oznámenie o výhradách 24. apríla 1997. V súlade s článkom 25 ods. 5 nariadenia č. 1/2003 plynie premlčacia lehota znovu po každom prerušení. Z tohto dôvodu uplynula premlčacia lehota piatich rokov, pokiaľ ide o porušenie spáchané spoločnosťou Thyssen, 24. apríla 2002.

217. V súlade s článkom 69 ods. 2 prvým pododsekom rokovacieho poriadku, ktorý sa uplatní na konanie o odvolaní podľa článku 118 toto istého rokovacieho poriadku, je účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

218. V tejto veci Komisia nemala úspech vo väčšine svojich návrhov. Preto navrhujem Súdnemu dvoru, aby určil, že Komisiu znáša vlastné trovy konania a je povinná nahradiť 50 % trov konania spoločnosti TKS.

215. Porušenie spáchané spoločnosťou Thyssen je z tohto dôvodu premlčané.

219. Spoločnosť TKS znáša 50 % svojich trov konania.

## VII — Návrh

220. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol:

1. Rozsudok Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev z 1. júla 2009, Thyssen-Krupp Stainless AG/Komisia (T-24/07), sa zrušuje.
2. Článok 2 ods. 2 rozhodnutia Komisie 2007/486/ES z 20. decembra 2006, týkajúceho sa konania podľa článku 65 Zmluvy o ESÚO (vec COMP/39.234 — Prirážka na zliatinu, opätovné prijatie), sa zrušuje v rozsahu, v akom pripísalo spoločnosti ThyssenKrupp Stainless AG zodpovednosť za porušenie spáchané spoločnosťou Thyssen Stahl AG medzi 16. decembrom 1993 a 31. decembrom 1994.
3. Porušenie spáchané spoločnosťou Thyssen Stahl AG je premlčané.
4. Európska komisia znáša vlastné trovy konania a je povinná nahradiť 50 % trov konania spoločnosti ThyssenKrupp Stainless AG.
5. Spoločnosť ThyssenKrupp Stainless AG znáša 50 % vlastných trov konania.